

LIETUVIŲ
DIENOS

LAISVAS ŽODIS PER AMERIKOS BALSĄ,
PAVERGTAI LIETUVAI

LITHUANIAN DAYS
DECEMBER, 1954

1954 M. GRUODŽIO MĖN.

TURINYS

CONTENTS

St. Barzdukas, NEBŪKIME PALIKIMO BARSTYTOJAI	3
VIENYBĖ TURI BŪTI PASIEKTA, pasikalbėjimas su gen. St. Raštikiu	5
Dr. J. . Bielskis, AMERIKOS LIETUVIAI LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE	7
J. Tininis, ATGAILOS PSALMĖS	8
Stasys Santvaras, UPĖ; DAR IR DABAR; TERCINOS	9
"LIETUVIŲ DIENŲ" PENKMETIS	12
NAUJOS KNYGOS	16
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI	16
LITHUANIAN AMERICAN COMMUNITY by Msgr. J. Bačkus	17
AMERICAN LITHUANIAN R. C. FEDERATION by the Rev. C. P. Sirvaitis	20
LITHUANIANS MAKE NEWS	21
LITHUANIAN AFFAIRS IN THE AMERICAN PRESS	22

Juozas VITĖNAS	Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Leonardas VALIUKAS	Vyr. Redaktoriaus Pavad. / Managing Editor
Milton C. STARK	Angliškos dalies redaktorius / Editor of English Section
Povilas PUZINAS	Redaktorius-dailininkas / Art Editor
Juozas KOJELIS	Literatūros sk. redaktorius / Literature Editor

Redaktoriai atskirose vietose / Assistant Editors — VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; A. BAJORINAS, Toronto, Ont., Canada; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, Brooklyn, N. Y.; A. VINGIS, Melbourne, Australia; V. VOLERTAS, Philadelphia, Pa.; V. ŽVIRZDYS, Madison, Wisc.

Antanas F. Skirius, leidėjas / Publisher

Juozas URBONAS	Administratorius / Business Manager
----------------------	-------------------------------------

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir administracijos adresas:

Address all Editorial and Subscription Mail to
9204 S. BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIF
 Phone - PL. 4-1377

"LIETUVIŲ DIENOS" yra sujungtos su "KALIFORNIJOS LIETUVIŲ"

"THE LITHUANIAN DAYS" is combined with "CALIFORNIA LITHUANIAN"

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpjūčio mėn. / Published monthly, except July and August

Atskiuro numerio kaina 55 centai

Single Copy 55 c.

PRENUMERATA metams — \$5.00 bet kuriame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00

SUBSCRIPTION \$5.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00

Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif. under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

The Voice of America broadcasts greetings from Lithuanian Americans to occupied Lithuania. Speaking over microphone is Aldona Cvirkaitė-Pitkunigienė (right) from Elizabeth, N. J. P. Labanauskas, Voice of America official, is pictured in the center. (See other photos on Page 10).

V. Maželio foto

Back Cover

St. Ann's Church in Vilnius, pre-war Lithuania. V. Augustino foto

"LIETUVIŲ DIENŲ"
PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:

Athol, Mass. — J. Benešiūnas
 Baltimore, Md. — K. Bradūnas; A. Česonis
 Boston, Mass. — Rev. J. Klimas; S. Minkus;
 A. J. Jokubaitis, Lith. Furniture Co.

Brockton, Mass. — F. Mandeikis; C. P. Jurgelun; K. Keblinskienė

Brooklyn, N.Y. — "Gabija"; S. Kontrimas.

Chicago, Ill. — A. Auširienė; J. Karvelis;
 A. Kartanas; S. Metricks; St. Penčyla;
 Shimkus; B. Urbonas; A. Valavičius; K. Babickas; Vl. Būtėnas.

Cicero, Ill. — B. Stangenbergas

Cleveland, Ohio — "Dirva"; V. Rocevičius;
 P. Joga.

Detroit, Mich. — P. Polteraitis; "Neringa"
 Vl. Pauža; Al & Al's Confectionery; M. Šimonis.

E. Chicago, Ind. — E. Vilutis

Elizabeth, N. J. — P. Kudulis; A. Rudzitis

E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus

Grand Rapids, Mich. — J. Belinis

Greenfield, Mass. — A. W. Dėdinas

Hartford, Conn. — J. Sekys; V. Nenortas.

Kearny, N. J. — J. Vaitkauskas

Kenosha, Wisc. — V. Gaidelis

Linden, N. J. — A. Liudvinaitienė.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas

Miami, Fla. — Kun. A. Tamolunas; C. K. Braze

Newark, N. J. — K. Trečiokas

Omaha, Nebr. — J. Cicėnas; kun. L. Mus-
 teikis

Pittsburgh, Pa. — Pr. Žilionis

Philadelphia, Pa. — J. Karaška; H. Miš-
 liauskas; L. Meyer.

Providence, R. I. — K. Čiočys

Rochester, N. Y. — A. Sabaliauskas; V. Zmuidzinis; Tulip Variety Store - A. Be-
 resnevičius

Shenandoah, Pa. — J. P. Mačiulis.

Stamford, Conn. — J. Siugzda

St. James, L. I., N. Y. — B. Čėponis

Waterbury, Conn. — V. Vaitkus; J. Gaidys.

Waukegan, Ill. — A. J. Sutkus.

Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas; J. V. Stanislovaitis.

Worcester, Mass. — P. Pauliukonis; "Ame-
 rikos Lietuvis".

KANADOJE:

Bedford, P. Q. — V. Brilvicas

Edmonton, Alberta — V. Taraškevičius.

Hamilton, Ont. — J. Pleinys; E. Gumbė-
 levičius.

Montreal, Que. — P. Rudinskas; J. Parojus

London, Ont. — K. Kudukis.

St. Catharines, Ont. — A. Dauginaitė

Sault-Ste-Marie, Ont. — V. Mockus

Sudbury, Ont. — V. Montvilas

Ottawa, Ont. — A. Paškevičius.

Port Colborne, Ont. — J. Skaistys

Toronto, Ont. — V. Aušrotas; J. Mažeika;
 A. Kuolas; J. Smolskis; "Tėviškės Žibu-
 riu" knygynas; A. Bajorinas.

Windsor, Ont. — O. Ražauskienė.

Winnipeg, Man. — S. Bujokas

ANGLIJOJE:

Kun. J. Kuzmickis, 21 Ann Pl., Bradford
 5, Yorks;

D. Daunoraitė, 49 Thornton Ave., Lon-
 don W. 4.

AUSTRALIJOJE:

Vl. Balsys, Canberra, A. C. T.; L. Baltū-
 nas, Melbourne; L. Bartašius, North Gee-
 long; kun. P. Butkus, Sydney; kun. P. Ja-
 tulis, Adelaide; B. Zumeris, Melbourne
 J. Skirka, Cabramatta, N. S. W.

LIETUVIŲ
DIENOS

Sovietų pavergtieji kraštai sudarė "Mažąsias Jungtines Tautas", kurios lygiagrečiai posėdžiauja New York, N. Y., mieste su Jungtinėmis Tautomis. Nuotraukoje matosi visa lietuvių delegacija. Pirmoje eilėje iš kairės dešinėn: V. Sidzikauskas, dr. A. Trimakas, prel. J. Bačkūnas.

Countries occupied by the Soviet Union have formed an alliance called "The Little United Nations" which holds conferences in New York, not far from the United Nations. Pictured here is the Lithuanian delegation.

V. Maželio foto

NEBŪKIM PALIKIMO BARSTYTOJAI

ST. BARZDUKAS, *Cleveland, Ohio*

Lietuvių kalbos gyvatos šaltinių jieškome žiloje senovėje. Ji priklauso vienai didelei šeimai, kuri vadinama indoeuropiečių prokalbės vardu. Šeimai, kuriai taip pat priklauso italų, prancūzų, ispanų, vokiečių, anglų, švedų, norvegų, rusų, lenkų ir kt. kalbos.

Kiekviena kalba auga atsirėmus į žmonių minties, jausmo, suvokimo bangavimus. Kiekvienai tautai jie yra skirtingi. Dvasinio tautų gyvenimo skirtingumai kūrė ir išraiškos lyčių įvairybę. Tad ir mūsų kalba yra nuėjusi savitu keliu.

Baltų kalbos, kaip patiria kalbos mokslas, iš bendros indoeuropiečių šeimos išsiskyrė maždaug apie 1000 (gal ir anksčiau) - 500 m. prieš Kristų. Šią šaką sudarė prūsų, lietuvių, latvių, žiemgalių ir sėlių kalbos. Nevisos jos teišliko gyvos. Prūsų kalbos buvimą dabar teliudija tik kaikurie išsilaukę rašto paminklai, o kuršių, žiemgalių ir sėlių kalboms paliudyti nė jų nebėra. Gyvenimo audrų verpetuos tebesilaiko gyvos ir gajos tik lietuvių ir latvių kalbos, dvi seserys, tos pačios ir vienos motinos dukterys. Maždaug iki VII a. po Kristaus sudariusios vieną bendrą kalbą, jos maždaug per 400 m. išsiskyrusios ir ėmusios kiekviena savarankiškai gyventi.

Kad ir eidama savo keliu, mūsų kalba nuo praeities neperdaug teatitrūko. Tarp kitų būdingų jos bruožų randame ir tą, kad ji ligi šių dienų tėra išlaikiusi labai daug anų senovinių savo ypatybių. Šiuo atžvilgiu mūsų kalba yra parodžiusi nuostabaus atsparumo. Kai kitos kaikurios kalbos (pvz. anglų kalba) yra pergyvenusios milžiniškus pakitimus, lietuvių kalba pagrindinėmis savo ypatybėmis tebėra išlikusi ta pati. Šitą jos pastovumo bruožą labai gražiai yra apibūdinęs žinomas prancūzų kalbininkas A. Meillet: "Kas iš žmogaus lūpų nori išgirsti aidą to, kas bus buvusi indoeuropiečių prokalbė, tas tegul nueina ir pasiklauso lietuvių kaimiečio" (žr. dr. P. Joniko "Lietuvių kalbos istorijos" 49 psl.).

Tad štai kokį turtą mes esam iš senų senovės paveldėję! Tai turtas, retas savo senoviškumu, dėl to toks brangus kalbų mokslui.

Šitas turtas, amžiais mūsų senolių ir tėvų sudėtas, dabar yra paliktas mums saugoti. Tad kaip mes su juo pasielgsim: kaip sūnūs barstą ar sūnūs renką? Gyvenimo patyrimas rodo, kad nieko nėra lengvesnio, kaip išbarstyti tėvų turtus. Jau daug sunkiau jais rūpintis ir juos globoti, o visų sunkiausia — juos padidinti.

Tačiau mes negalime eiti sūnų palaidūnų keliu. Eikvojimas veda į tuštumą ir susinaikinimą. Todėl ir mūsų pareiga yra ši didįjį palikimą kaip reikiant išsaugoti. Sąmoningas gimtosios kalbos saugojimas ir tobulinimas ir yra svarbiausias kalbos kultūros darbas, kurio negali išleisti iš akių nė vienas gyvas ir savo tauta besirūpinąs lietuvis.

Tad ką čia turime daryti?

Kalbos gyvenime galime išskirti du momentus.

Iš vienos pusės kalbos kultūros darbe (jos ugdyime, tobulinime) paprastai dalyvauja mokytojai, rašytojai, kalbininkai. Negalėdami čia plačiau apie tai kalbėti, pasitenkinkime nors vieno kito būdingesnio pavyzdžio prisiminimu.

Mokytojo uždavinys — perteikti reikalingas žinias. Geras gramatikos, kalbos istorijos ir kitų kalbos mokslo sričių pažinimas padeda pagrįdą kalbiniam išsilavinimui. Bet mokytojo darbas tuo dar nepasibaigia — jis savo uždavinį atlikęs gali jaustis tik tada, kai jo mokiniai nusiteikia per kalbą aktyvai dalyvauti ir pačiame tautos gyvenime.

Rašytojui kalba yra įrankis jo vaizduojamam gyvenimui atskleisti. Tai jis atlieka tinkamus žodžius pasirinkdamas, naujus susikurdamas, vaizdus sudarydamas ir t.t. Kokių neribotų galimybių čia teikia kalba, gali parodyti kad ir anas neilgas A. Vaičiulaičio pasakojimas "Kaip Jonukas ant avino jodinėjo", kuris yra įdėtas 1952 m. "Aidų" žurnalo 8 nr. Atkreipkime dėmesį kad ir į tuos vienus jo vartojamus sinonimus judesiui reikšti: pritūpęs jis žirgčiojo į aviną; čia berniukas tik suvinguriavo; raitelis lumpsėjo; jisai nugūrino pasižiūrėti avižų; štai berniukas jau kiepsi ežia; pirmasis išskuodė iš bažnyčios; jis

Stasys Barzdukas, Cleveland, Ohio, lituanistas, pedagogas, LB vietos apyl. pirm., savo šeimos narių tarpe, su žmona Albina, sūnumi Arvydu - Western Reserve Universiteto architektūros studentu, dukterim Aušra - Notre Dame kolegijos studente, ir sūnumi Gyčiu - vidurinės mokyklos baigiamosios klasės mokiniu. Žiūr. jo str. 3 psl.

Stasys Barzdukas, pedagogue and authority on Lithuanistics, shown here with members of his family. - Cleveland, Ohio. (See his article on Page 3.)

movė pro duris; pirmieji išgarmėjo vyrai, pas-
kui sklaidėsi moterys; moteriškė jau buvo iš-
dūlinusi; tykiai kiūtino laukan; jisai būtų
šmurkštelėjęs į sodą; jis kiurksojo už stalo;
paskui išstrigino pro duris; jis išlėkė iš rikės;
berniukas vėl maknojo keliu; taip bekulniu-
jant, Jonukui jau ir kojas pakirto; ūmai pie-
menuką nuplieskė mintis ir kt. Kiek čia įvai-
riausių vaizdų atspalvių!

Pagaliau kalbos kultūros ugdomajam darbui
savo dalį atiduoda ir kalbininkai. Jie savo
darbais kalbą sistemina, tvarko, padeda pasi-
rinkti geriausias priemones atitinkamiems už-
daviniams ir t.t. Ką gali kalbos labui padaryti
gabus ir gerai savo darbui pasirengęs kalbinin-
kas, rodo mūsasis Jono Jablonskio - Rygiškių
Jono pavyzdys: jis tvarkė rašybos dalykus, su-
darinėjo vykusius naujadarus, vijo iš kalbos
nereikalingas svetimybes, rašė vadovėlius, sten-
gėsi padaryti mūsų kalbą taisyklingą, aiškią
ir sklandžią. Jo rūpesčiu mes ėmėme vartoti to-
kius žodžius kaip bendradarbis, nepriklausomy-
bė, pažanga, pieštukas, turinys ir kt. Apibūdin-
damas J. Jablonskio reikšmę, kitas mūsų kal-
bininkas, J. Balčikonis, teisingai rašo: "Iš
prastos kaimiečių susižinojimo priemonės, ku-
ria buvo laikoma lietuvių kalba, jis beveik per
pusę šimto metų nepaliaujamo darbo padarė
ją tobulu minties įrankiu, tinkančiu vartoti vi-

sose kultūriškai organizuoti krašto gyvenimo
srityse" ("Jablonskio raštai" I, XI).

Iš kitos pusės su kalba gyvai susiduria jos
vartotojai, kuriems ji tėra tik paprastas minties

reiškimo įrankis. Jie šią kalbą pasisavina to-
kią, kokią jiems perluoda jų tėvai, artimieji,
mokykla, bažnyčia, įstaiga, laikraštis ir knyga.
Savame krašte jų kalbos grynūmui didesnių pa-
vojų nėra, tremty ir emigracijoje jie žymiai pa-
didėja. Čia gimtąją kalbą be galo stipriai vei-
kia vietinės kalbos įtaka. Todėl čia jau reika-
lingas jautrumas savo kalbos taisyklingumui
ir grynūmui. Čia būtinas savosios kalbos atžvil-
giu tam tikras dvasinis nusistatymas ir vidinis
nusiteikimas.

Kokie tad turėtų būti šito nusistatymo ir nu-
siteikimo požymiai?

Visų pirma reikalingas idealistinis savo gim-
tosios kalbos vertinimas. Ji turi mums tapti
tautine vertybe. Išmokę mylėti kitas vertybes,
mes tokia pačia meile apgausime ir savo gim-
tąją kalbą. Iš meilės kils ir pagarba, kuri ne-
leis jos niekinti netiksliu tarimu, svetimų žo-
džių brukimu, netaisyklingais posakiais ar gru-
biu stiliumi. Ji, pasak A. Maceinos, virs mums
lyg ir kokią šventenybę, mūsų sielos dalimi.
Tad gilesnis suaugimas su gimtosios kalbos
dvasia stiprins ir pačius mūsų tautinio išsilai-
kymo pagrindus.

"Kas tremties patriotai? Kurie paskiria nors
porą valandų savaitėje lietuviškam darbui.

"Kokias partines pasaulėžiūras beturėtumėm,
bet mes visi kaip vienas sutinkame, jog bend-
ruomenės gyvenime dabar didvyriais yra visi
tie, kurie dirba valdybose, bažnyčiose, moksle,
kultūrinėje veikloje. Didvyriu dabar yra kun-
gas, kas sekmadienį pasakąs lietuvišką pamoks-
lą; choristas, einąs į repeticijas, dalyvaująs
koncerte; valdybos narys, nutarimų vykdymui
paskirias kelias valandas savaitėje; mokytojas,
surandąs laiko pasiruošti ir šeštadienį ateinąs
į pamokas; teatro režisorius ir vaidintojas, au-
kodamas kelias vakarus savaitėje; moteris, pri-
sidėdama prie šaunaus pobūvio ruošos ar mo-
tinos dienos minėjimo; skautininkas, solistas,
sportininkas, muzikas, literatas, paskaitininkas,
bibliotekos vedėjas, — vis tai žmonės, kurie su-
prato tremties patriotizmą.

"Patriotas yra ir tas lietuvis, kuris sąžiningai
lanko parengimus, skaito lietuviškas knygas,
moka mokesčius, ateina sekmadieniais į bažny-
čią, nors pasišneka su kitais tautiečiais."

PULGIS ANDRIUŠIS

Lietuvos ministeris Brazilijai dr. F. Meieris Sao Paulo
lietuvių tarpe. Iš kairės dešinėn: H. Valavičius, J. Drau-
gelienė, min. dr. F. Meieris, M. Remenčienė, dr. E.
Draugelis ir kt. Dr. E. Draugelis atstovavo Lietuvai šią
vasarą įvykusiame kovos su vėžiu gydytojų suvažiavime
Sao Paulo mieste, Brazilijoje, kur dalyvo 54 valstybių
ir kraštų atstovai.

Dr. F. Meieris, Lithuanian Minister to Brazil, shown
here with group of local Lithuanians. - Sao Paulo, Brazil.

P. Babicko foto

VIENYBĖ TURI BŪTI PASIEKTA

PASIKALBĖJIMAS SU GEN. STASIŲ RAŠ-
TIKIŲ.

— Jūs buvote prieš kurį laiką išvykęs į Europą Lietuvos vadavimo reikalais; kaip atrodo tarptautinė Lietuvos vadavimo padėtis šiuo metu?

— Man atrodo, kad tarptautinė Lietuvos vadavimo padėtis iš esmės nėra pasikeitusi. Tarybų Sąjungos noras ir mėginimai vienaip ar kitaip gauti iš laisvojo pasaulio, o pirmiausia iš didžiųjų pasaulio valstybių, formalų pripažinimą dabartinės padėties Lietuvoje, t.y. rusų okupacijos, niekur nėra pavykę. O tuo tarpu pats Lietuvos okupavimo faktas, okupantų veiksmai pavergtoje Lietuvoje ir lietuvių tautos gajumas, prisirišimas prie laisvės ir priešinimasis okupantui vis daugiau ir plačiau žinomi laisvajame pasaulyje ir čia susilaukia ne tik užuojautos ir simpatijos lietuvių tautai, bet ir tinkamų reagavimo veiksmų ne tik visuomenėje, bet ir valdžios sluoksniuose. Tokių džiuginančių pavyzdžių turime daug, pirmiausia čia, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, be to, dar ir Pietų Amerikoje, Kanadoje, Vokietijoje, Italijoje, Švedijoje ir daug kur kitur, net kai kurių tolimųjų Azijos kraštų atstovų tarpe. Dabar daug ką iš mūsų jaudina Maskvos paleistas ir kai kur laisvajame pasauly susilaukęs atgarsio "taikaus sugyvenimo" (koegzistencijos) šūkis. Jei jis būtų priimtas toks, kaip supranta jį Kremlius, laisvojo pasaulio budrumas būtų užmigdytas, ir rezultatai būtų labai skaudūs visiems, ypačiai bolševizmo okupuotiems kraštams, taigi ir Lietuvai. Iš to laimėtų tik bolševikai. Tačiau jau pasigirdo atsakingų valstybininkų nuomonės, rodančios, kad jie gerai supranta Kremliaus paslėptus tikslus, ir kad laisvojo pasaulio reakcija nebus tokia, kokios norėtų Maskva.

— Kaip arti yra ginkluotas susirėmimas tarp Rytų ir Vakarų?

— Šis klausimas yra ypatingai aktualus ir jautrus lietuvių tautai, nes lietuviai tiki, kad tik tokio ginkluoto susirėmimo atveju būtų tikrai reali galimybė vėl atgauti Lietuvos nepriklausomybę. Klausiate, kaip arti ginkluotas susirėmimas tarp Rytų ir Vakarų? Į tą klausimą negaliu atsakyti ne tik aš, eilinis žmogus, bet ir jį negalėtų atsakyti nei Eisenhower, nei Churchill, nei pats Malenkov. Net jei mums pavyktų žvilgtelėti į slapčiausias generalinių štabų spintas Maskvoje, Washingtone ar Londone, tai ten, be abejo, pamatytume labai įdomių ir konkrečių slaptų planų dėl ateities, tačiau konkretnės datos dideliame ginkluotame konfliktui pradėti tikrai nerastume, nes tokia data paprastai būna padiktuota politinių įvykių, dažnai visai netikėtų ir nelauktų, nenumatytų. Tačiau aš noriu tvirtinti, kad ginkluotas konfliktas tarp Rytų ir Vakarų yra neišvengiamas. Geriausias tam argumentas yra vis didėjantis neišsprendžiamų pasaulinių problemų skaičius ir skubus bei milžiniškas ginklavimasis abiejose pusėse, ginklavimasis tokiu mastu ir tokiais ginklais, kokių pasaulis iki šiol dar nebuvo matęs. Teisybė, juo daugiau ginkluojamasi, tuo daugiau kalbama apie taiką, bet juk žmonijos istorija žino apie tokias taikos deklaracijas beveik prieš kiekvieną karą, juk ir patys karai dažnai vedami dėl taikos. Senovės romėnų populiariausias posakis "Si vis pacem, para bellum" (jei nori taikos, ruoškis karui) ir dabar yra labai populiarius, tačiau ta pati istorija mus moko, kad iš kiekvieno pasiruošimo karui žmonija visada susilaukdavo tik... karo. Neišvengs žmonija karo ir šį kartą. Tačiau greitu laiku didelio karo tarp Rytų ir Vakarų aš dar nematau. Nemanau, kad jis įvyktų per keletą metų, kurie reikalingi pirmiausia Vokietijai, o po to ir Japonijai apginkluoti. Tik po to galima būtų konkrečiau spėlioti, bet tuo tarpu dar per anksti apie tai kalbėti.

— Jums, būnant Europoje ir vėliau grįžus į JAV, teko turėti reikalų su įvairiomis lietuvių grupėmis; kokią išpūdį susidarėte apie jų tarpusavio santykius ir nuotaikas Lietuvos vadavimo darbe?

— Visos mūsų politinės grupės turi daug idealistų patriotų ir nuoširdžiai siekia Lietuvos

Šv. Kryžiaus lietuvių ligoninei Chicagoje, vadovaujamai lietuvių seserų kazimieriečių, minint 25 metų sukaktį, apsilankė žymūs Chicagos miesto asmenys; iš kairės dešinėn: Chicagos miesto burmistras M. H. Kennelly, šv. Kazimiero seserų kongregacijos vadovė sesuo M. Teofilė, Chicagos kardinolas S. Stritch ir vysk. V. Brizgys. Ligoninė aptarnauja Chicagos Marquette parko rajoną.

High dignitaries attending 25th anniversary of Holy Cross Lithuanian Hospital in Chicago, run by Lithuanian nuns of St. Casimir. From left to right: M. H. Kennelly, Mayor of Chicago; Sister M. Teofilė, Superior of the St. Casimir congregation; Cardinal S. Stritch; and Bishop V. Brizgys. Hospital services area around Marquette Park.

išlaisvinimo. Šiuo atžvilgiu visi lietuviai yra vieningi. Atrodo, kad šių pažiūrų vienybė turėtų atsispindėti ir grupių tarpusavio santykiuose, ypačiai Lietuvos vadavimo darbe. Dėja, to neturime. Labai gaila, tačiau taip yra. Mūsų masė, t.y. eiliniai tautiečiai, yra daug vieningesni, negu mūsų vadai ir politiniai veiksniai. Kodėl taip yra? Pirmiausia, yra stoka vadovaujančių asmenybių kai kuriuose mūsų politiniuose centruose ir grupėse, ir tai ne todėl, kad pas mus tokių asmenybių nebūtų, bet todėl, kad jos arba yra paliktos už grupių ribų, arba net tose pačiose grupėse jos stovi nuošaliai, o į atsakingiausią darbą siunčiami neparuošti, neprityrę arba dėl savo būdo netinkami politiniam darbui darbininkai, kurie nesugeba kurti, analizuoti ir santykiuoti su kitais ir dažnai, net be blogos valios, sugriaua ir gerus sumanymus ir tarpusavio santykius. Gaila, kad mūsų politikų tarpe dar yra per daug nepasitikėjimo vienu kitais, per daug ambicijos ir užsispyrimo, o kai kada ir per daug savų siaurų reikaliukų, kenkiančių svarbiausiam ir didžiausiam reikalui — visos tautos vadavimui. Kai kada kalta ir mūsų spauda, kada ji leidžia atskiriems autoriams nukrypti nuo tiesos ar net be pagrindo šmeižti kitus, arba kada ji dėl vienos ar kitos priežasties išneša į viešumą viską, kas reikia ir ko nereikia, net ko negalima rašyti.

— Kas, Jūsų nuomone, šiuo metu yra aktua-

liausia ir pirmiausia darytina kovoje už Lietuvos laisvę?

— Populiarinti lietuvių tautai padarytą skriaudą ir reikalauti grąžinti Lietuvai nepriklausomybę. Sujungti visus laisvajame pasaulyje esančius lietuvių ir visas patriotines mūsų organizacijas į vieną bendrą, vieningą ir aktingą frontą savo Tėvynei gelbėti. Gana tų nesibaigiančių ginčų tarp VLIKO ir diplomatų bei jų šefo. Juk ir vieni ir kiti siekia to paties Lietuvos, ir vieni ir kiti yra tam reikalingi ir naudingi, kiekvienas savo darbo ir pareigų ribose. Tad gana ginčų, gana užsispyrimo, gana begalinių derybų be jokių teigiamų rezultatų. Lietuvių masė išeivijoje, o tuo labiau vergijoje kenčianti mūsų tauta, negali suprasti, kaip tautos nelaimių, kančių ir aukų akivaizdoje Lietuvai vaduoti numatyti mūsų politiniai veiksniai per eilę metų negali surasti bendros kalbos, vienybės ir vieningo darbo. Vienybė yra būtina, ir ji turi būti pasiekta. Kankinama, spaudžiama, niekinama, tremiama, rusinama, bedievinama ir bolševizmo pavergta tauta okupuotoje Lietuvoje yra vieninga, o tuo tarpu žymieji jos sūnus, į kuriuos yra ištiestos iškančios tautos rankos, nukreiptos ašarų išvargintos ir maldaujančios akys, ir sudėta visa tautos viltis, turėdami laisvą, šiltą ir sotų gyvenimą laisvajame pasaulyje, negali rasti bendros ir vieningos kalbos savo motinai tautai gelbėti ar

Gen. St. Raštikis savo šeimos narių ir artimųjų tarpe Lietuvos nepriklausomybės laikais. Iš kairės dešinėn: gen. St. Raštikis, jo žmona E. Raštikienė, dukra Meilutė, antroji dukrelė Laimutė, gen. S. Raštikio sesuo Adėlė ir jo tėvas B. Raštikis. Dukterys ir artimieji bolševikų išvežti į Sibirą. Gen. St. Raštikis su žmona šiuo metu gyvena Santa Monica, Cal.

General St. Raštikis, Santa Monica, Calif., former Commander-in-Chief of Lithuanian Army in pre-war Lithuania, with his family members in 1939. Left to right: Gen. St. Raštikis, his wife Elena, their daughters - Meilutė and Laimutė, general's sister Adėlė and his father B. Raštikis. In 1941 when Gen. St. Raštikis was hiding from Bolsheviks, and his wife imprisoned, the Communists arrested their three daughters and deported to Siberia. In 1949 Gen. St. Raštikis and his wife came to the U.S. (See interview with Gen. St. Raštikis on Page 5).

bent jai padėti. Neturėdami jokių kitų stipresnių priemonių, nors moraliskai apeliuokime ir veikime į savo politinių vadų patriotinę sąžinę, kad vardan kenčiančios Lietuvos pagaliau būtų pasiekta vienybė, ir prasidėtų darnus visų mūsų darbas savo Tautai ir Tėvynei.

— Jums teko liudyti Kersteno komitetui. Kaip vertinate jo darbus, kokia jo reikšmė kovoj už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą?

— Tai yra labai svarbus ir reikšmingas įnašas byloje už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą. JAV-bių Kongreso komiteto surinkta medžiaga ateityje gali suvaidinti lemiamą rolę Lietuvos byloje. Pagarba Amerikos Lietuvių Tarybai, tiek daug prisidėjusiai prie šio darbo įgyvendinimo ir paties reikalo iškėlimo. Didelė padėka JAV Kongresui, jo komitetui, to komiteto pirmininkui kongresmanui Charles J. Kersten ir visiems komiteto nariams už atliktą istorinį darbą. Mes tikime, kad ir naujasis Kongresas tęs jau pradėtą darbą, nes abiejuose Kongreso rūmuose Lietuva turi daug nuoširdžių užtarėjų ir gynėjų.

— Šiuo metu lietuvių spaudoje vėl spausdinamas buv. prez. A. Smetonos aprašymas paskutinių Lietuvos laisvės dienų bei jo pabėgimo į užsienį. Buv. prez. A. Smetona primeta Jums pasisakymą sutikti su bolševikų ultimatumu. Ką Jūs tuo klausimu galėtumėt pasakyti?

— Jau ne pirmą kartą mūsų spaudoje perspausdinami buv. respublikos prezidento A. Smetonos atsiminimai apie 1940 m. birželio m. įvykius Lietuvoje. Tuose atsiminimuose buvęs Prezidentas teisingai save

ir daro daug priekaištų jo paties pasirinktiems buv. ministeriui pirmininkui A. Merkui, buv. kariuomenės vadui gen. V. Vitkauskui ir kitiems buvusiems ministeriams, daromi priekaištai ir man. Atsiminimus perskaičius, gaunasi išpūdis, kad pats Prezidentas buvęs visai bejėgis, ir už viską buvę kalti tik kiti — ministrai, kariuomenės vadas ir aš. Teko ir man dalyvauti to istorinio posėdžio pabaigoje. Patyręs, kad mūsų kariuomenė jos vadovybės, ypač tuo metu buvusio kariuomenės vado gen. Vitkausko, visai nebuvo paruošta reaguoti ir net neįspėta (tokiam pasiruošimui daug laiko nereikėjo), ir kad organizuotas ginkluotas pasipriešinimas tuo metu buvo jau pavėluotas ir neįmanomas ir būtų susilaukęs tik daug nepateisinamų kruvinų aukų, aš to posėdžio pabaigoje buvau pasisakęs prieš tokį pasipriešinimą. Bet mano pasisakymas buvo visai ne toks, kaip aprašo A. Smetona. Aš gerbiu šviesų a.a. A. Smetonos atminimą, nes manau, kaip ir anksčiau esu manęs, kad A. Sme-

tona yra buvęs didelis mūsų tautos vyras ir patriotas. Tačiau turiu pasakyti, kad savo trumpuose atsiminimuose A. Smetona kai kuriose vietose yra netikslus ir šališkas. Visus anų laikų įvykius aš esu smulkiai aprašęs savo atsiminimuose, kurių prisirinktų pora tomų. Gal kada nors pavyks man atiduoti juos mūsų skaitančiai visuomenei. Tada paaiškės daug įdomių dalykų ir iki šiol neskelbtų įvykių iš mūsų netolimos praeties.

— Ar laikote, kad tremtinių nutautėjimas ir prisirišimas prie krašto, kuriuose jie yra išikūrę, yra aliarmuojantis? Jei taip, kiek tai gali atsiliiepti atsikuriančiai nepriklausomai Lietuvai?

— Ne, nemanau. Ne visi, bet daug mūsų spaudoje pasirodančių straipsnių apie tremtinių nutautėjimą yra perdėti. Aišku, kad nutautėjimas yra smerktinas, tačiau tas reiškinys mūsų tarpe nėra pasiekęs tokio laipsnio, kad dėl jo reikėtų kelti "aliarmą". Greta vieno kito paslydimo ar susvyravimo bei susilpnėjimo ir kitų neigiamų reiškinių tautinio atsparumo srity, turime daug ir labai gražių ir pasigėrėjimą keliančių reiškinių. O jei kas ir yra

linkęs nutautėti, ar net jau yra padaręs ir pažangą nutautėjimo srity, tai dėl tokių "šiaudalūšių" nėra ko jaudintis, tokių žmonių nereikia per daug vertinti ir gailėtis, nes iš tokių ir išeivijoje ir savo krašte negali būti daug naudos nei savo tautai nei valstybei. Vienas tautiškai susipratęs ir tvirtas savo pažiūrose lietuvis, kaip praeity, taip dabar ir ateity, buvo, yra ir bus daugiau vertas ir naudingesnis Lietuvai, negu kelios dešimtys šiaudinių patriotų. Reikia kovoti su nutautėjimu, kad jis nepasiektų aliarmuojančios ribos, bet į mažas nutautėjimo nuotrupas nevertėtų kreipti per daug dėmesio, nes tokių nuotrupų visada buvo ir bus, ir toks procesas tik padeda atskirti pelus nuo grūdų.

— Ką šiuo metu veikiate bei planuojate?

— Ieškau darbo. Norėtusi gauti ką nors lengvesnio. Jei pavyks — gerai, jei ne — imsiu tokį, kokį gausiu, juk man tai ne naujiena. Tuo tarpu su žmona gyvename Santa Monica, Ramiojo vandenyno pakrantėje, lietuviškoje "Palangoje" (taip čia oficialiai pavadinta Br. Starkienės vila).

Solistės P. Bičkienė, E. Chicago, Ind., ir S. Daugėlienė, Manchester, N. H., atlieka meninę programą BALFo dešimtmečio minėjime spalio 17 d. Webster halėje, New York, N. Y.

Soloists P. Bičkienė, E. Chicago, Ind., and S. Daugėlienė, Manchester, N. H., giving musical program at 10th anniversary of BALF, Oct. 17, Webster Hall, New York, N. Y. V. Maželio foto

BALFo dešimtmečio minėjimo spalio 17 d. Webster Hall salėje, New York, N. Y., mieste, dalyvių dalis. Pirmoje eilėje iš kairės dešinėn sėdi: BALFo pirm. kan. dr. J. B. Končius, prel. I. Keimelis, kun. dr. St. Valiušaitis, J. Ginkus, Stašinskienė ir vicekons. V. Stašinskas. Trečioje eilėje, dešinėje, matosi J. Valaitis.
Some of the participants at the 10th anniversary celebration of the founding of BALF, Webster Hall, New York, N. Y., Oct. 17.

V. Maželio foto

AMERIKOS LIETUVIAI LIETUVOS LAISVĖS KOVOJE

DR. J. J. BIELSKIS, Los Angeles, Calif.

(Tęsinys iš lapkričio mėn. numerio)

Lietuvoje 1916 metais.

Tuo laiku, kai aš su kun. dr. V. Bartuška būvojau Lietuvoje, kaip Amerikos Lietuvių Tautos Tarybos delegatai, Lietuvą valdė vokiečių karinė vyriausybė. Buvo sudaryta taip vadinama ir civilinė vyriausybė, kuriai vadovavo kunigaikštis Izenburgas. Jo žinioje buvo Kauno ir Kuršo rajonai, gi grafas Jorkas valdė Vilniaus ir Suvalkų rajonus. Kauno miesto viršininku buvo Busch, o Vilniaus miesto - Pohl. Kaunui tvarkyti dar buvo sudaryta taryba iš vietos gyventojų. Ton tarybon, apart žydų ir lenkų, įėjo keltas lietuvių: Pikčilingis, Daugirdas, Banaitis ir dar vienas ar du kiti lietuviai.

Kunigaikštis Izenburgas pasirodė esąs lenkų simpatikas. Jisai atgabeno Lietuvon daug apvokietėjusių lenkų iš Poznanės ir padarė juos įvairiais valdininkais. Vietos lenkai ir sulenkėję miesčionys tuo pasinaudojo ir stengėsi įrodyti vokiečiams, kad jie sudaro Kauno miesto gyventojų daugumą. Bet dėka mūsų gaivumui, ypač prel. Dambrausko, Banaičio ir kitų pastangoms, lenkų ir lenkininkų laimėjimai buvo tik laikini. Matomai vokiečiai su laiku suprato, jog lietuviai, o ne lenkai vyravo Lietuvoje. Neatladžiai mūsų belaidžiant ir reikalaujant, pagaliau da-

vė leidimą Banaičiui leisti dienraštį "Kauno žinias". Kiek vėliau, ekonominiais sumetimais laikraštis ėjo rečiau. Dar vėliau teko visai sustabdyti, kuomet okupantų administracija perkėlė Kaunui lietuvių kalbą, bet vokiečių dvasioje Tilžėje ėjusį laikraštį "Dabartis".

Lenkininkų doros bankrotas.

Lenkų ir lenkininkų psichologiją buvo sunku suprasti, lygiai kaip ir dabartinių "mūsų" komunistų-bolševikų, rusams šunuodegaujančių. Patys būdami karo viesulo perblokšti, vieton ieškodami bendrom jėgom su visais vietos gyventojais apsaugos, nešvariai politikavo. Tą darė jų pasauliečiai, ir jų dvasiškai neatsilikę, visomis aplinkybėmis pasinaudodami. Pavyzdžiui, prie Kauno Katedros buvęs kun. Pacevičius susisiekė su Varšuvos arkivyskupu ir gavo "įgaliojimą", neva per Romą, valdyti žemaičių vyskupiją. Tuo tarpu valdytoju buvo kun. Stakauskas, kurį buvo paskyręs vysk. Karevičius, prieš pasitraukdamas į rytus nuo artėjančio karo

fronto. Kun. Pacevičiui pasiskelbus vyskupijos valdytoju, vietos lenkininkai dar labiau sujudo ir net riaušės bažnyčioje pradėjo kelti, lietuvių kalbą ir žmones lauk varyti. Suprantama, tam galą padarė atvykęs iš Panevėžio kun. Stakauskas, pareikšdamas, jog kun. Pacevičius (Perkelta į 11 psl.)

BALFo dešimtmečio minėjimo spalio 17 d. Webster halėje, New York, N. Y., programos dalyviai ir minėjimo rengimo komiteto nariai; iš kairės dešinėn: akt. V. Žukauskas, dr. A. Škėrys, smuikininkas I. Vasiliūnas, J. Ginkus, sol. P. Bičkienė, A. Reventas, BALFo pirm. kan. dr. J. B. Končius, J. Januševičienė, sol. S. Daugėlienė, kun. dr. S. Valiušaitis, pianistas A. Mrozinskas.

Anniversary committee members and participants in program given to celebrate the 10th anniversary of BALF, Webster Hall, New York, N. Y., Oct. 17.

V. Maželio foto

ATGAILOS PSALMĖS

J. TININIS, Los Angeles, Calif.

Paryžiuje, netoli Senos upės, gyveno toks monsieur, kuris savo namuose nepakentė jokių daiktų, susijusių su religija. Todėl jo žmona, labai dievota moteris, turėjo slėpti nuo jo net savo maldaknygę, bijodama, kad ši neatsirastų židinio liepsnose ar kaip kitaip nebūtų sunaikinta, nes iš patyrimo žinojo, kad tokio likimo susilaukė nevienas jos rožančius, nekalbant jau apie įvairius švęstus kryželius, medalikėlius ir kitokias sakramentalijas, šventvagiškai jo rankų išniekintas. Maža to: užtikęs savo dukters kambarėlį kokį nors religinį paveikslėlį, slapta motinos dovanoją, bematant jį sudraskydavo, sakydamas, kad mergaitei, jau lankančiai pradžios mokyklą, nebedera šiais laikais užsiiminėti prietaisais. Jis net draudė savo dukteriai vaikščioti į bažnyčią. Tačiau mergaitė rasdavo progų užėiti į Dievo namus. Ji užsukdavo į juos, grįždama iš mokyklos, ir nuoširdžiai pasimelsdavo prie Mergelės Marijos altoriaus už save, kad nepasiliktų tame pačiame skyriuje antriesiems metams, ir už savo tėvą, kad jis nebesijuoktų iš šventų dalykų.

Vieną dieną, eidama iš mokyklos, atsitiktinai ji pateko į tokią gatvę, kurioje buvo senienų krautuvė. Mergaitė sustojo ir susidomėjusi žiūrėjo į šios krautuvės prekylangį, kuriame buvo išstatyta daug keistų dalykų, dabar jau išėjusių iš mados. Ypač jai krito į akis kristalinė vaza, kuri nepadarytų gėdos dar ir šiandien, pastatyta ant gražiausio stalo, dvi sidabrinės žvakidės, kurių mūsų laikais dar galima užtikti senose kaimų bažnytelėse Vakarų Prancūzijoje, šešios netikro aukso taurės, kurių sienelės jau seniai beviltigai Provanso vynas ar belytėjo lūpos, ir didoka bronzinė angelo su trimitu stovylėlė, kurią menininkas, matyt, buvo daręs pagautas dieviško įkvėpimo, nes ji atrodė tokio dailaus išdirbimo, kad mergaitė ilgą laiką negalėjo atitraukti nuo jos savo akių.

Iš pražingsniuojančių gatvę žmonių retas kuris tesustodavo ties senienų krautuve žvilgtelėti į šiuos praėjusių laikų ir kartų daiktus. Tačiau mergaitė vis stovėjo ties prekylangiu, tarsi prirakinta prie žemės, ir smalsiai stebėjo iki šiol jai nematytus daiktus, iš kurių tačiau tik vienas be galo jai patiko. Pagaliau ji išdrįso įeiti į krautuvę ir nedrąsiai balsu paklausė:

— Norėčiau sužinoti, kiek kainuoja tas angelas prekylangy?

— Šeši šimtai frankų, — atsakė krautuvininkas, žvelgdamas į skurdžiai apsirengusią mergaitę su knygų ryšulių pažastyje ir netikėdamas, kad ji pajėgs nupirkti angelą.

— Ar negalėtumėte išimti man angelą iš prekylangio? Aš norėčiau jį pamatyti iš arčiau, — tarė mergaitė, kiek pagalvojusi.

Krautuvininkas nenoromis išėmė angelą iš prekylangio ir pastatė jį ant savo pardudamojo stalo prieš mergaitę, kuri tuojuo švelniai perbraukė pirštais angelo sparnus, atsargiai palietė jo trimitą ir atidžiai apčiuopinėjo visą stovylėlę. Pagaliau ji stipriai suėmė delnais angelą ir iškėlė aukštyn į orą ties savo galva, tarsi norėdama įsivaizduoti, kaip jis atrodytų skridamas. Paskui ji vėl padėjo stovylėlę ant stalo ir šypsodamasi tarė:

— Ačiū, monsieur. Aš jį nupirksiu, bet tik ne šiandien. Niekam

kitam neparduokit.

Sugrįžęs namo, ji tuojuo pasipašakojo motinai savo norą nusipirkti angelą.

— Aš negaliu išprašyti iš tėvo pinigų nupirkti tau knygoms susidėti portfeli, kai eini į mokyklą, o čia dabar pirkiosi angelus, — atsakė motina.

— Bet, mama, koks jis gražus, tas angelas. Jei tu jį pamatytum, tikrai nupirktum. Tik šeši šimtai frankų.

— Negaliu, vaikeli, ne. Be to juk tu žinai, kad tėvas nemėgsta namuose šventų daiktų.

Nepatenkinta mergaitė nuėjo į savo kambarėlį ir pravirkto. Ji taip norėjo turėti angelą! O angelas, tarsi gyvas, stovėjo mergaitės vaizduotėje visą likusią dienos dalį, kol vakare ji atsigulė ir užmigo saldžiu vaikystės miegu.

Sekančią dieną, grįždama iš mokyklos, ji susirado gatvę su senienų krautuve ir ilgai stovėjo ties jos prekylangiu, negalėdama atsigrožėti angelu. Ir taip ji kasdien pasirodydavo prie senienų krautuvės, norėdama įsitikinti, ar dar ten tebėra angelas. Pasitraukusi nuo prekylangio ir pradėjusi eiti gatvę, ji dar ilgai, iki pat namų, tarsi girėdavo savo ausyse malonų angelo trimito balsą, kuris lyg šaukė ją grįžti atgal ir dar valandėlę pabūti su juo, su angelu.

Taip ji lankė angelą beveik pusę metų. Praėjus šiam laikui, ji įžengė į krautuvę švitinčiu iš džiaugsmo veidu ir tarė:

— Monsieur, išimkit iš prekylangio angelą. Aš jį perku. Nuo šiandien jis bus mano.

Krautuvininkas abejingu veidu išėmė angelą iš prekylangio ir pastatė jį ant stalo ties mergaite, kaip ir prieš pusmetį. Mergaitė tuojuo išsitraukė iš kišenės gniūžtę banknotų ir išskleidė juos ties angelo kojomis. Nustebintas krautuvininkas atidžiai juos suskaitė: buvo lygiai šeši šimtai frankų.

Mergaitė pasiėmė gražiai įsuptą į mėlyną popierį angelą ir, nesitverdama džiaugsmu, išėjo iš krautuvės. Stovėdamas tarpdury, krautuvininkas ilgai ją sekė nustebusiomis akimis, kol ji pagaliau dingo tarp gausių gatvės praeivių.

Namie ji greit išvyniojo iš popierio atsineštą angelą ir pastatė jį ant stalo savo kambarėly, kuriame jis dabar atrodė daug gražiau negu krautuvės lange, nors jis ten ir stovėjo tarp sidabrinų žvakidžių, netikro aukso taurių ir šalia žvilgančios kristalinės vazos. Mergaitė, valandėlę pasigėrėjusi angelu iš arti, staiga pasitraukė į savo kambario kampatį ir, susižavėjusi, iš ten stebėjo savo pirkinį. Angelas dabar atrodė jai kaip tikras angelas: tik trūko, kad jis pajudintų sparnus, iškiltų į orą ir užtrimituotų.

Mergaitei dabar kilo nenugalimas noras pasigirti savo pirkiniu motinai, kuri nebuvo pastebėjusi dukters sugrįžtant iš mokyklos. Ji paėmė angelą į rankas ir jau buvo beinanti su juo pas motiną į virtuvę, bet staiga susilaikė, pagalvojusi, kad ji gali būti paklausta, iš kur gavusi pinigų nusipirkti angelui. Taip ji valandėlę stovėjo ir svarstė, kairiąja ranka prispaudusi angelą prie krūtinės. Paskui ji padėjo savo pirkinį vėl ant stalo ir ėmė žiūrėti iš mokyklos bibliotekos pasiskolintą Anderseno pasakų knygą. Tačiau vos tik pradėjus skaityti kurios nors pasakos pirmąsias eilutes, nejučiomis jos žvilgsnis nukrypdavo į angelą: taip jai buvo sunku susikaupti!

Pagaliau ji atsiminė, kad dar nevalgiusi pietų, ir nuskubėjo į virtu-

vę. Tėvas dar nebuvo grįžęs iš darbo, ir ji pietavo virtuvėje tik su motina. Valgydama ji tylėjo ir kažkaip keistai šypsojosi. Anksčiau ji niekad taip nesielgė. Papietavusi ji dar delsė virtuvėje, neapsispręsdama, sakyti ar nesakyti, kad ji turi angelą. Galop ji nutarė nesakyti ir jau ėjo iš virtuvės. Tačiau keista vidinė jėga ją sulaikė tarpdury. Staiga ji atsisuko ir tarė:

— Mama, jei turėtum pinigų, ar nupirktum man angelą, apie kurį kadaise esu tau kalbėjusi?

— Aišku, nupirkčiau: tik visa bėda, kad nėra pinigų.

— Mama, ar negalėtum ateiti į mano kambarėlį?

— Kodėl? — nustebė motina.

— Taip sau, — atsakė duktė ir žaibo greitumu spruko iš virtuvės.

Susidomėjusi motina tuojuo nuskubėjo iš paskos į dukters kambarį.

— O Viešpatie! Angelas! Tai kas tau jį nupirko?

— Niekas. Aš pati jį nusipirkau, — atsakė mergaitė, ant kurios veido žaidė pasididžiavimo šypsena.

— Kaip tu galėjai nusipirkti, neturėdama pinigų?

— Aš jų turėjau, mama. Aš nusipirkau angelą už savo sutaupytus pinigus.

— Kaip tai? Juk tu neturėjai jokių santaupų.

— Mama, tu man kasdien duodavai po keturis frankus užkandžiams mokykloje. Aš jų neišleisdavau, bet sutaupydavau.

— Viešpatie! Tai tu būdavai visą dieną nevalgiusi mokykloje?

— Aš nenorėdavau, mama. Aš tik pagalvodavau apie angelą senienų krautuvės lange ir nebenorėdavau jokių užkandžių.

Motina liovėsi klausinėjusi dukterį ir stovėjo vidury jos kambario, lyg stabo ištikta. Tada mergaitė nutraukė stojusią tylą klausimu:

— Mama, ar tau patinka mano angelas?

— Jis tikrai labai gražus, dukrele, — atsakė motina ir, šluostydama ašaras, skubiai išėjo iš kambario.

— Ko ji verkia? — negalėjo suprasti mergaitė.

Sekantį rytą mergaitė pabudo anksti ir ėmė svarstyti: neštis angelą į mokyklą parodyti vaikams ar nesinešti. Pagaliau ji nusprendė, kad geriau nesinešti, nes vaikai dar gali jį atimti iš jos ar nulaužti jam sparnus iš pavydo.

Išėidama į mokyklą, mergaitė įdėjo angelą į spintelę prie savo lovos ir užrakino. Šio atsargumo ji ėmėsi dėl tėvo, kuris baisiai nemėgo šventų daiktų. Taip ji darė kas rytą. Atėjusi iš mokyklos, ji pirmiausia puldavo į savo kambarėlį žiūrėti, ar tebėra spintelėje angelas. Ji išimdavo jį iš spintelės ir dėdama ant stalo sakydavo:

— Mielas angelėli, aš tavęs išsiilgau, nematydama tavęs nuo pat ryto.

Vieną rytą mergaitė pavėlavo atsikelti, nes nakčia buvo sustojęs žadintuvas, ir todėl turėjo labai skubėti į mokyklą. Vos prieš suskambant varpeliui, ji tepasiekė mokyklą. Prasidėjus pamokai, ji staiga atsiminė užmiršusi per skubėjimą įdėti angelą į spintelę. Staiga ji atsisustojo ir pasiprašė išleidžiamą namo, bet mokytoja griežtai atsisakė tai padaryti.

Pasibaigus pamokoms, ji beveik lėkte parlėkė namo ir uždususi puolė į savo kambarėlį. Angelo ant stalo nebebuvo. Galvodama, kad gal motina jį kur paslėpė, kad nepamatytų tėvas, sušuko:

— Mama, kur mano angelas?

— Nežinau, dukrele. Aš pati bu-

vau nustebinta, radusi tavo spintelę nerakintą ir be angelo, kai nuėjau sutvarkyti tavo kambario ir lovos.

Mergaitė ėmė gaudžiu balsu verkėti. Motina ją ramino, sakydama:

— Neraudok, dukryte: angelas atsiras. Mes paklausime tėvą, kai pareis iš darbo vakare.

Sugrįžęs tėvui, mergaitė puolė prie jo, klausdama:

— Tėveli, ar nematei, kur dingo mano angelas iš mano kambarėlio?

— Angelas? Ar tu turėjai kokį angelą? Aš nieko nežinau.

Duktė apsisuko ir nuskubėjo į savo kambarėlį, kur ji gailiai ašarojo iki pat vidurnakčio. Tuo tarpu motina šoko barti savo vyrą:

— Netikėli! Aš žinau, kad tu čia kaltas. Atiduok mergaitei angelą!

Vyras, žmonai barantis, tylėjo. Pagaliau, išklausęs žmonos pasakojimo, kaip mergaitė buvo įsigijusi angelą, beveik sujaudintu balsu atsakė:

— Jei dingo jos angelas, matyt, jį mūsų namus buvo atsilankęs vagis.

— Tu esi vagis ir ne betkoks, o šventvagis, — šaukė žmona.

Vyras nebeatlaikė šio kaltinimo ir skubiai išsinešdino į kitą kambarį.

Sekantį rytą, auštant, žmona atsikėlė ir darbavosi virtuvėje, kaip ir visuomet. Artėjant septintai valandai, ji išgirdo zirziant žadintuvą dukters kambario. Tai reiškė, kad mergaitė netrukus atsikels ir ateis pusryčio į virtuvę. Bet praėjo nemaža laiko, ir mergaitė nesirodė. Tada motina nuėjo į jos kambarėlį žiūrėti, kodėl ji dar neatsikėlė. Kokį jai buvo staigmena, kai dukters lovą rado tuščią.

— Tėvai, duktė dingo, — ėmė šaukti susijaudinusi žmona.

Bematant į dukters kambarėlį atlėkė ir tėvas, trindamas užmiegotas akis ir basas. Apžvelgęs lovą, jis pakišo ranką po antklodę ištirti, ar ši dar šilta. Taip, dukters izeita neseniai, nes patalai dar buvo šilti.

Vyras ir žmona, susijaudinę, stovėjo dukters kambarėly ir valandėlę žiūrėjo į tuščią lovą. Pagaliau vyras tarė:

— Ji, matyt, norėjo mus išgązdin-
ti, supykusi, kad dingo angelas.

Abu tėvai, nepaprastai susirūpinę, išskubėjo į miestą įieškoti dukters. Bet argi tokiam mieste, kaip Paryžius, galima surasti į gatvę išsklydusį žmogų? Slinko laikas, ir jie niekur neužėjo dukters dingimo pėdsakų. Iš mokyklos pranešė, kad mergaitė šiandien nepasirodžiusi pamokose, kai ten buvo pasiteirauta telefonu. Pagaliau apie įvykį buvo painformuota ir policija.

Praėjus kelioms valandoms, motina grįžo namo apyverksnė. Tėvas dar pasilikęs mieste, norėdamas iki vakaro išžvalgyti tuos miesto parkus ir aikštes, kuriuose mergaitė kadaise buvo su juo vaikščiojusi.

Sugrįžusi namo dideliame sielvarte, motina staiga išvydo virtuvėje savo dukterį, išbadėjusią valgančią sumuštinį. Prieš ją ant stalo stovėjo tas pats angelas, kuris vakar buvo netikėtai pradingęs. Užot batusi dukterį, kad ji tiek išgąščio ir rūpesčio sukėlė, pirmiausia paklausė:

— Kur tu jį suradai, tą savo angelą?

— Upėje, Senos upėje, — atsakė mergaitė, vos neužspringdama kėniū.

— Tai kas jį ten ėmetė?

— Įmetė. Buvo žmogus, kuris ėmetė, — atsakė mergaitė, varždamasi.

— Ir kaip tu žinotai, kur įieškoti?

— Mergaitė į šį klausimą neatsa-

Stasys Santvaras

UPĖ

Rami ir tyli mano upė
Į tolį tolimą vingiuoja tarp kalnų — —
Tiek daug, tiek daug ją nuplaukė
Žalių ir žydinčių dienų . . .

O tarpe klevų Rūsteikoniai
Sutinka vėl atbėgančius vaikus — —
Ir aš prisimenu, kaip mano laimės vasarą,
It vėliavą, sudraskė viesulas klaikus . . .

Rami ir tyli mano upė
Ir vėl apvers daug valčių ir luotų . . .
Gelmė, kurion išvelgt nemokam —

Atsiima daug perlų pažerty,
Ir vėl kitų žvejų laivus atplukdo
Prie obelīm ir kriausėm kvepiančių krantų . . .

DAR IR DABAR

Dar ir dabar girdžiu našlaičių raudą,
Dar ir dabar žmogaus širdis — akmuo —
Bet aš mačiau, kaip Motina Tave aprauda,
Ir aukso lapais man užsidega ruduo.

Dar ir dabar nebėgam mes nuo melo,
Dar ir dabar nēr džiaugsmo mūs širdy — —
Bet aš pažįstu Nusidėjėlę Magdalo,
Regiu, kaip laisvėn Tu per minią ją vedi.

Dar ir dabar aušra per kraują brenda,
Dar ir dabar tokia klaiki naktis — —
Bet girdim, vėl pavasaris padangėm skrenda —
Ir mūsų stogus vėl užlieja pilnatis.

Dar ir dabar matau aš rūstų Kainą,
Dar ir dabar jo rankose mirtis — —
Į amžių gelmę nužudyti broliai eina,
Kaip voras tinklą pina mums sunki lemtis.

Dar ir dabar mes, vargšai ir užguiti,
Širdy žvėries negalim nugalėt, —
Karalius davė mums bekraštę buitį,
Tik mes jos neišmokom pažinti ir mylėt.

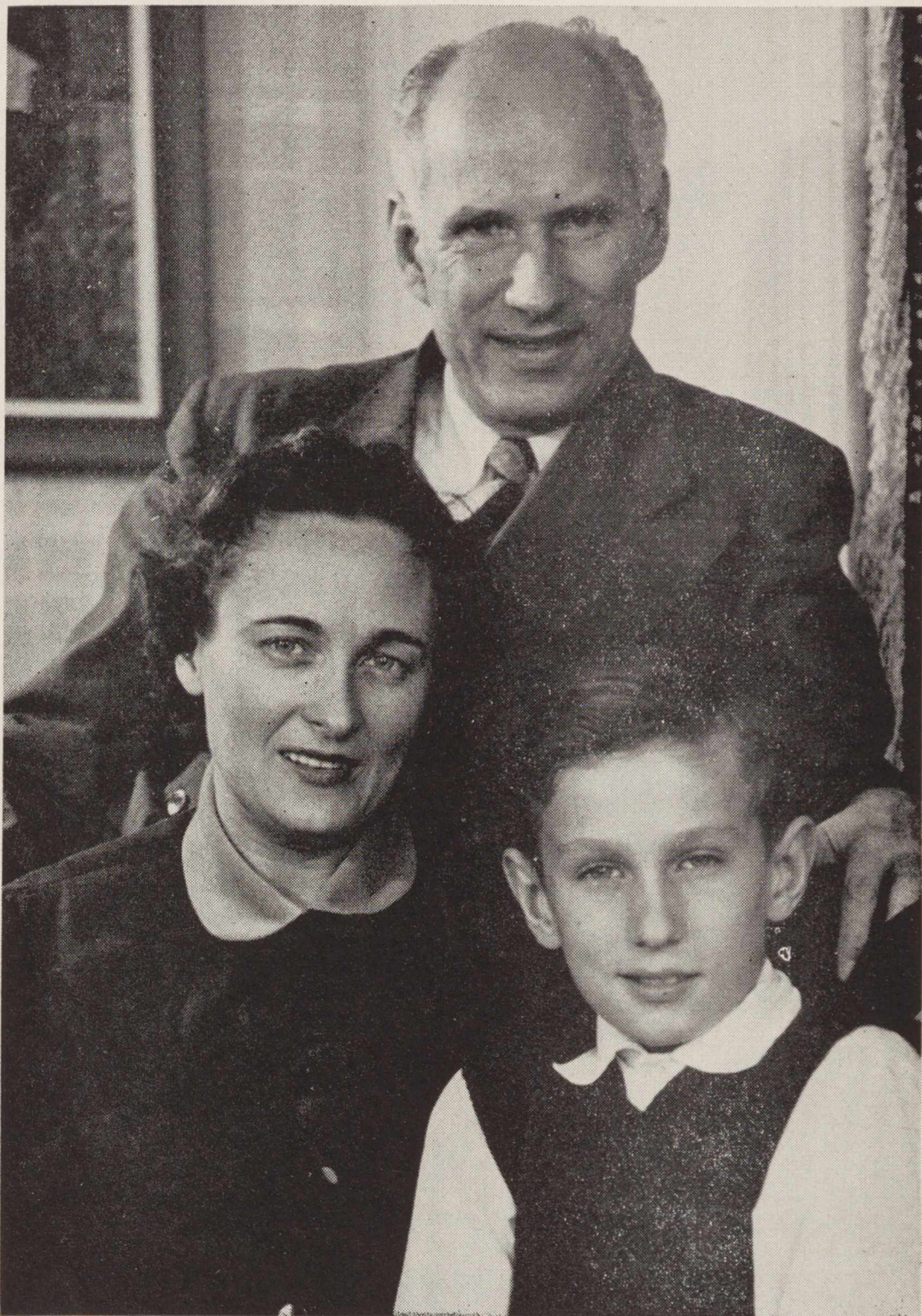
TERCINOS

Bernardui B.

Kaip rasim kelią mes per tamsią girią,
Kaip rankoj išlaikysim tą mažytę žvakę,
Kai vėtra sutemas per dangų iria? . . .

Aušra atlėks, aušra kaip meilės deivė lekia,
Tik ar giedos jausmai sunykę ir nupilkę,
Ar praregės Žmogaus vaikai apakę? . . .

Giedros krantų mes jieškom pasiūgę,
Bet pasitinkam girioj liūtą ir panterą,
Žmogaus širdy mes regim piktą vilkę . . .

Poetas Stasys Santvaras, Boston, Mass., su žmona Ale ir sūnumi Algimantu.
Poet Stasys Santvaras, wife Alė and son Algimantas. - Boston, Mass.

D. Čibo foto

sas puses tryško be galo šviesūs
spinduliai, nuo kurių man net akys
raibo.

Man tada pasidarė taip linksma,
kad aš iš to džiausmo pabudau ir
supratau, kad savo angelą vėl at-
rasiu. Iš pradžių nesusivokiau, ar
tai buvo sapnas ar ne sapnas, ir, pa-
kėlusi nuo patalų galvą, žvalgiausi,
kur dingo spinduliuojanti moteriškė
su aukso karūna, ant kurios žėrėjo
užrašas "Angelų Karalienė".

Paskui nebeužmigau iki ryto. Auš-
tant šokau iš lovos ir nuskubėjau
prie Almos tilto. Pirma perėjau vie-
na tilto puse, atidžiai žiūrėdama į
vandenį, ar nepamatysiu upės dug-
ne savo angelo, paskui grįžau atgal
antrąja puse, tą patį darydama.
Taip aš vaikščiojau beveik iki vi-
durdienio, kol netikėtai išvydau sa-
vo angelą, gulintį atokiai nuo tilto
balto smėlio seklumoje. Tada nu-
džiugusi nuėjau nuo tilto ir ėmiau
šaukti pro šalį praplaukiančią val-
telę, prašydama, kad ji mane paim-
tų. Ji priplaukė prie kranto, ir aš
paaiškinau, kad noriu išgelbėti nu-
skandintą savo angelą. Žmogus val-
telėje iš pradžių juokėsi iš mano
noro, bet paskui, matydamas, kad
aš labai prašau, sutiko mane paimti
į savo valtelę ir nusiirti ten, kur aš
nurodžiau. Ir tokiu būdu, nedaug
tesušlapusi, išgelbėjau savo angelą.

Vos tik baigus mergaitei šį pasakojimą, sugrįžo iš miesto tėvas. Iš-

vydęs virtuvėje ant stalo angelą,
jis tarsi suakmenėjo tarpdury. Tai
matydama, žmona prisiartinio prie
jo ir išvedė jį už rankos į kitą kam-
barį. Ji čia nupasakojo su visomis
smulkmenomis stebuklingą dukters
sapną ir koku būdu ši surado an-
gelą. Žmonai pasakojant, vyro vei-
das ir balo, ir rauda. Paskui jis pra-
vėrė virpančias lūpas ir lyg ne savu
balsu prašneko:

— Palik mane vieną: aš noriu
apsvarstyti, kas čia atsitiko.

Žmona klusniai pasišalino. Netru-
kus ji parengė virtuvėje valgį ir
sugrįžo prie vyro kambario kviest jį
pietums. Bet vos tik prasivėrusi du-
ris, ji išvydo prie stalo klūpantį sa-
vo vyrą ir nuolankiu balsu šnabž-
dantį:

— Angelų Karalienė, atleisk man,
niekšui. Tu man parodei begalinį
gailestingumą ir sugrąžinai tikėji-
mą.

Pajutęs tarpdury iš nustebimo su-
stojusią žmoną, jis nukreipė į ją
ašaromis pasrūvusias akis ir sujau-
dintu balsu paklausė:

— Ar neturi kokios nors malda-
knygės, kurioje būtų atgailos psal-
mės?

Nuo šios dienos angelas nebebuvo
slepiamas spintelėje, o namuose at-
sirado religinių paveikslų, iš kurių
pats didžiausias ir gražiausias vaiz-
davo Mergele Mariją, apsuptą links-
mų angelų.

kė. Ji tylėjo ir šypsodamasi valgė
sumuštinį. Tada motina uždėjo ran-
ką ant jos peties ir, žiūrėdama tie-
siai į jos akis, tarė:
— Dukryte, papasakok man visa
atvirai, kaip tavo angelėlis atsidūrė
Senoje ir kaip tu jį ten suradai?
Mergaitė nurijo paskutinį sumuš-
tinio kąsnį, pasitaisė kėdėje ir pra-
dėjo:
— Praėjusią naktį aš sapnavau
gražų sapną. Aš sapnavau, kad nu-
leidusi galvą sėdėjau savo kamba-
rėly ir galvojau apie dingusį savo
angelą. Man buvo baisiai liūdna, ir

aš vos laikiausi nepravirkusi. Tuo
metu kambarėlis staiga lyg ir nu-
švito. Aš kilstelėjau galvą ir už ke-
lių žingsnių nuo savęs išvydau spin-
dinčiais drabužiais moterį, kuriai
per skruostus riedėjo gailios ašaros.
Man tuojau dingo nusiminimas, ir
aš nejučiomis paklausiau:

— Madame, ko jūs taip gaudžiai
verkiate?

— Kad tavo tėvelis negeras: jis
paėmė angelą iš tavo kambarėlio ir
numetė jį nuo Almos tilto į Seną,
— atsakė man nenusakomo grožio
moteriškė, iš kurios drabužių į vi-

Viršuje - Amerikos Balso lietuvių skyriaus trys nuolatiniai bendradarbiai, iš kairės: J. Biekaitis, H. Kačinskas ir A. Petrutis.

Above - Regular staff members of the Voice of America, Lithuanian Section. Left to right: J. Biekaitis, H. Kačinskas, and A. Petrutis.

V. Maželio foto

Kairėje - Amerikos Balso lietuvių skyriaus vedėjas dr. C. R. Jurgėla. Neseniai Amerikos Balso būstinė perkelta iš New Yorko, N. Y., į Washingtoną, D. C. Iš ten dabar perduodama ir lietuviškoji programa į pavergtą Lietuvą.

Left - Dr. C. R. Jurgėla, chief of the Lithuanian Section of the Voice of America. Recently the headquarters of the Voice of America were moved from New York to Washington, D.C., where the Lithuanian broadcasts now emanate from.

V. Maželio foto

Amerikos Balso lietuvių skyriaus pareigūnai, prieš išvykdamį iš New Yorko į Washingtoną, D.C., su New Yorko lietuvių veikėjais. Pirmoje eilėje iš kairės: K. Bielinis, J. Audėnas, B. Darlys, V. Sidzikauskas, AB liet. sk. ved. dr. C. R. Jurgėla, Lietuvos gen. kons. J. Budrys, P. Labanauskas, vicekons. V. Stašinskas; antroje eilėje, dešinėje sėdi - J. Aistis ir dr. B. Nemickas; stovi - vicekons. A. Simutis, Čechėtienė, dr. M. Brakas, L. Dambriūnas, A. Vaičiulaitis, Pr. Vainauskas, A. Petrutis, J. Blekaitis, V. Rastenis, H. Kačinskas.

Officials of the Lithuanian Section of the Voice of America are pictured here with New York Lithuanian functionaries before departure to Washington, D.C.

V. Maželio foto

Politinio žurnalo "Lietuva" redakcinis kolektyvas; iš kairės dešinėn: V. Vaitiekūnas, vyr. red. J. Audėnas ir dr. B. Nemickas. Žurnalą leidžia Lietuvos Laisvės Komitetas New Yorke.

Staff of the political journal "Lietuva". Left to right: V. Vaitiekūnas, Editor-in-Chief J. Audėnas, and Dr. B. Nemickas. The Journal is published by the Committee for a Free Lithuania in New York, N. Y. V. Mažeio foto

AMERIKOS LIETUVIAI..

(Atkelta iš 7 psl.)

vičiaus pasisavintas autoritetas buvo neteisėtas.

Vargą, skurdą ir badą lenkininkai naudojo savo tikslams. Gaudami stambesnę piniginę paramą iš lenkiškų šaltinių, jie dalino pašalpą tik lenkiškai kalbantiems. Todėl, netenka stebėtis, kad varguolių tarpe "lenkiškai kalbančių" skaičius staigiai padidėjo.

Lengvatom pasirūpinta.

Noriu pastebėti, kad mudviem Kaune buvo duota pilna laisvė. Ėjome, kur reikėjo; matėmės, su kuo norėjome. Bet, patyrę sunkią kaimiečių ir visos okupuotos Lietuvos padėtį, mudu nutarėm daryti, kas galima, išgauti iš okupantų valdžios saviesiems nors kiek lengvatų. Kunigaikščiui Izenburgui nesant Kaune, pasimatėm su jo pavaduotoju Mohl. Ilgoje konferencijoje išdėstėm jam nereikalingus varžtus ir gyventojų apsunkinimus. Įrodinėjome, kame lengvatos galima greit padaryti ir kaip toksai aktas išeitų patiems valdovams naudon.

Išklausęs mudviejų įrodinėjimų, patarė tą viską raštu paduoti. Tą mudu padarėm. Išdėstę padėties tikrovę, reikavom: 1. Duoti laisvę susisiekti ir judėjimą Lietuvos gyventojams, 2. Įleisti iš Amerikos siunčiamą žmonėms pašalpą, 3. Leisti Centraliniam Lietuvių Komitetui Vilniuje tiesiog priimti ir dalinti prisiunčiamus daiktus ir pinigus (dalinti vien lietuviams), 4. Lietuviams karo belaisviams teikti lengvatų: atleisti juos nuo sunkių darbų, leisti jiems susirašinėti su savo giminėmis lietuviškai, paskiriant lietuvių cenzorius; leisti jiems gauti lietuviškos spaudos, skirti jiems dvasiškius stovyklose,

5. Leisti Amerikos lietuvių delegatams nevaržomai aplankyti įvairius Lietuvos kraštus.

Po savaitės atėjo atsakymas nuo maršalo Hindenburgio, nors mudviejų prašymas buvo adresuotas kunigaikščiui Izenburgui. Dar įdomiau, atsakymą atnešė dr. Steputaitis-Steputaitis, Įsrutės dvarininkas, aukštas vokiečių karininkas - Rittmeister (kavalerijos kapitonas). Nors atsakymą atnešė raštu, bet davė tik pasiskaityti. Aiškinos, vykdąs aukštų pareigūnų įsakymą.

Tame atsakyme okupantų vyriausybė davė šiuos sutikimus: 1. Atsiradus daugiau tinkamų lietuvių, mokančių vokiečių kalbą, paskirti juos valdininkais, 2. Leido prelatui Dambrauskui leisti žurnalą "Ateitis", 3. Leido belaisviams susirašinėti lietuviškai ir paskyrė penkis cenzorius, 4. Sutiko skirti belaisviams dvasiškius, susiradus tinkamų kandidatų, 5. Leista belaisviams skaityti lietuviškus leidinius, bet tik išeinančius okupuotoje Lietuvoje, 6. Sutiko dalinti tik lietuviams atsiųstus daiktus ir pinigus; taip

Julius ir Ona Bielskiai lapkričio 18 d. atšventė vedybinio gyvenimo 35 metų sukaktį. Dr. J. Bielskis yra Lietuvos konsulas ir gyvena Los Angeles, Calif. Žiūr. jo atsiminimų tęsinį šiame numery.

Julius and Ona Bielskis celebrated their 35th wedding anniversary on Nov. 18. Dr. Bielskis is Lithuanian Consul in Los Angeles, Calif. (See the continuation of Dr. Bielskis' memoirs in this issue).

pat leido nemokamai naudotis geležinkeliais daiktams persiūsti, 7. Atsisakė leisti Centraliniam Komitetui tiesiog priiminėti ir betarpiu prisiūstą paramą dalinti. Bet sutiko priimti Amerikos lietuvių delegatų paskirtus du dalinimo prižiūrėtojus. (Mudu tuoj rekomendavom Smetoną Vilniaus - Suvalkų rajonui, o Banaitį — Kauno rajonui. Vokiečių vyriausybė juos patvirtino.) 8. Leido Amerikos lietuvių delegatams ap-

lankyti Vilnių, Naumiestį ir Vilkauskį.

Mudu nesitenkinom leidimu lankyti tik trejetą Lietuvos miestų. Tat vėl su prašymais ėjom pas vokiečius. Pasiekėm kunigaikštį Izenburgą su savo prašymais leisti bent tėviškes aplankyti: man - Tytuvėnus žemaitijoje, o mano draugui - Piliškius Suvalkijoje. Po kiek svartymo mūsų prašymus patenkino.

(Tęsinys sekančiame numery)

Kairėje - B. Gaidžiūnas, "Dirvos" redaktorius, Cleveland, Ohio.

Dešinėje - savaitraščio "Dirva" redakcijos ir administracijos patalpos, Cleveland, Ohio.

Left: B. Gaidžiūnas, Editor of Dirva, Cleveland, Ohio.

Right: Offices of the weekly Dirva, Cleveland, Ohio. V. Valaičio fotos

"Lietuvių Dienų" žurnalo redakcinis kolektyvas; iš kairės dešinė: L. Valiukas, dail. P. Puzinas, M. Stark (stovi), J. Vitėnas ir J. Kojelis.
 6 Staff of Lithuanian Days magazine. Left to right: L. Valiukas, Artist P. Puzinas, M. Stark (standing), J. Vitėnas, and J. Kojelis. - Los Angeles, Calif.

P. Gasparaičio foto

"LIETUVIŲ DIENŲ" PENKMETIS

Su šiuo, gruodžio mėn. numeriu "Lietuvių Dienos" užbaigia savoėjimo pirmąjį penkmetį. Šia proga "Lietuvių Dienos" dėkoja savo skaitytojams, bendradarbiams ir bičiuliams už suteiktą paramą ir kviečia jas toliau remti ir palaikyti.

Šios sukakties proga gauti šie sveikinimai:

Gerbiamieji,

Jau penkeri metai žygiuojat svetimą žemę, bet lietuviškuoju keliu, pasiėmę iš tėvų žemelės arklą, knygą, lyrą, gaivindami pavargusią lietuvišką širdį ir stiprindami besilpstančias grįžimo viltis. Penkeri metai demonstruojat svetimam pasauliui mūsų kultūrą ir teisę laisvai gyventi savoj nepriklausomoj žemelėj. Darbas atliktas didelis ir

laimejimai stambūs. Linkiu dirbti dar su didesne sekme, tik ne... čia. Tremties pakaks. Tėvynė laukia. Ten plotai dideli ir darbai akimi neaprepiami. Ji laukia darbininkų skaisčiasielį, tauriaširdžių ir nepalūžtamos jėgos bei valios. Ir Lietuvių Dienoms tai platus darbo barai. Tad namo, namo, mieli broleliai, Dieve, duok greičiau.

Jūsų
M. KRUPAVIČIUS,
 Vyriausiojo Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Pirmininkas

Gerbiamasis,

Š. m. gruodžio mėn. "Lietuvių Dienos" mini penkerių metų sukaktį. Ši sukaktis yra svarbi tuo, kad per penkerius metus, nors trumpai gyventa, tačiau daug pergyventa. Šis penkerių metų vaisius yra todėl nepaprastas: šis kūdikis kopia drąsiai į antrąjį penkmetį, neprasydamas finansinės paramos. Jei Vyskupas Valančius būtų gyvas, "Lietuvių Dienas" pavadintu "Kaziu rubiliu".

Jis apsilanko lietuvių šeimose, ku-

"tėvų" komiteto pirmininkui, ir visiems jo bendradarbiams linkiu toliau tą kūdikį prižiūrėti, kad jis ilgainiui atsistotų šale "Life".

Su geriausiais linkėjimais,
P. ŽADEIKIS,
 Lietuvos Įgaliotas Ministras

Didžiai Gerbiamoji Redakcija,
 "Lietuvių Dienų" penkerių metų sukaktis reikšmingai liudija ne tik "Lietuvių Dienų" leidėjų, redaktorių ir bendradarbių didelį ryžtą bei kūrybingumą, bet sykiu ir visų "Lietuvių Dienų" palaikytojų bei rėmėjų augstą lietuviškos kultūros reikalų supratimą.
 Šios malonios sukakties proga nuoširdžiai linkiu "Lietuvių Dienoms" taip gražiai lig šiol varomą lietuvių išeivijos spaudoje vagą ir toliau su tuo pačiu pasisekimu testį, efektyviai talkinant išeivijos lietuviųbei ugdyti ir pavergtosios Lietuvos išlaisvinimo pastangoms stiprinti.

Ilgiausių metų
V. SIDZIKAUSKAS,
 Lietuvos Laisvės Komiteto Pirmininkas

Malonūs Bičiuliai,

Per penkerius metus "Lietuvių Dienos" plačią vagą išvarė lietuvių kultūros puoselėjimo ir apskritai, lituanistikos dirvoje. Pasiekdamos ne tik Kalifornijos, bet viso laisvojo pasaulio lietuvių, juos gerai informavo aktualiaisiais mūsų gyvenimo reikalais. Tuo pačiu jos nemažai prisidėjo plačiai iškelti dabartinės lietuvių tautos kančias ir garsino jos troškimus bei siekimus atkovoti savo teises į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą. Sveikinu leidėją p. A. Skirius ir redakcijos personalą, palinkėdamas sėkmės ir toliau leisti šį puikų žurnalą ir į gausingo skaitytojų būrio namus nešti šviesą ir tiesą ir informuoti juos mūsų tautos gyvybiniais klausimais.

Jus gerbiąs,

L. ŠIMUTIS,
 Amerikos Lietuvių Tarybos Pirmininkas

Didžiai Gerb. Redaktoriai,

"Lietuvių Dienos" penkerius metus informavo Amerikos visuomenę lietuviybės reikalais. Lietuviybės išlaikymo pareigas, ištikimai ir pro-

A. Skirius, "Lietuvių Dienų" žurnalo leidėjas, "Lietuvių Dienų" leidyklos savininkas, Los Angeles, Calif.

A. Skirius, Publisher of Lithuanian Days magazine and owner of Lithuanian Days Publishers. - Los Angeles, Calif.

duktingai atliko. Amerikos Lietuvių Bendruomenė džiaugiasi "Lietuvių Dienų" mėnraščio aukštu lygiu, patraukliu formatu ir patriotiniu turiniu.

Šia pirmą sukaktimi sveikindamas "Lietuvių Dienas" linkiu joms stiprėti, augti ir plėstis, kad kiekvienoj lietuvių šeimoj būtų malonus svetys, mokytojas ir lietuviybės

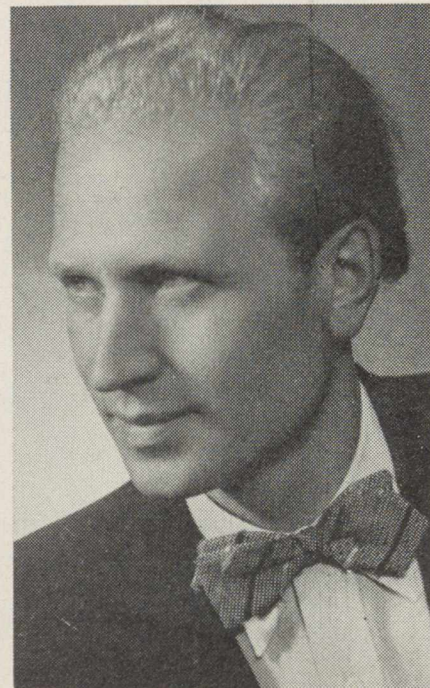
švietėjas. Jums gi, Brangus Redaktoriai, tenetrūksta įkvėpimo ir ištermės šiame nedėkingame darbe. Prašau priimti mano ir LOKo nuoširdžius linkėjimus ir aukštos pagarbos pareiškimą.

PREL. JONAS BALKŪNAS,
 Amerikos Liet. Bendruomenės L. O. K. Pirmininkas

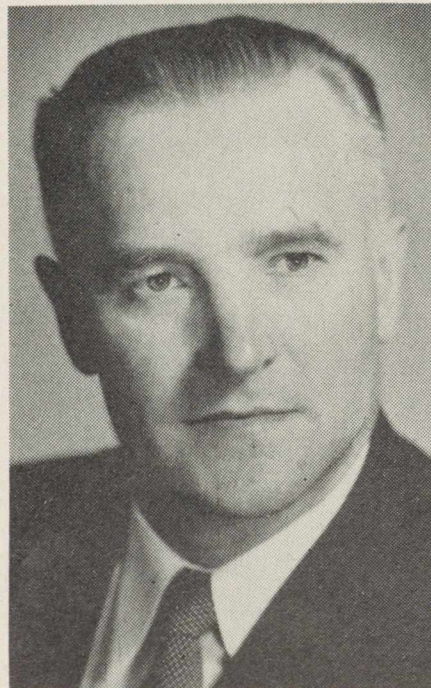
"LIETUVIŲ DIENŲ" REDAKTORIAI ATSKIROSE VIETOSE / ASSISTANT EDITORS OF "LITHUANIAN DAYS"

V. Adomavičius, Boston, Mass.

A. Bajorinas, Toronto, Ont., Kanada

J. Ignatonis, Chicago, Ill.

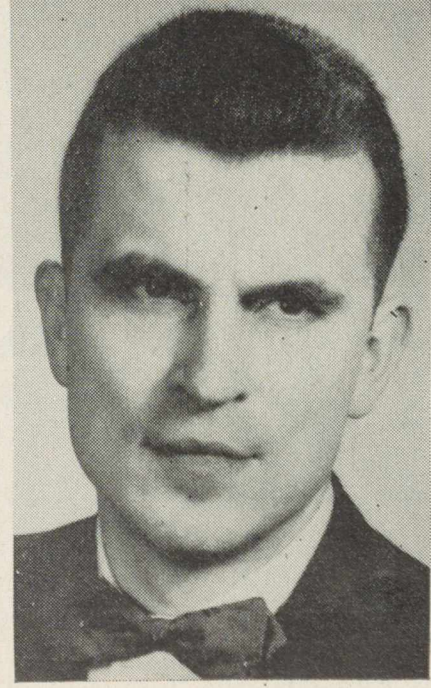
S. Narkėliūnaitė, New York, N. Y.

V. Rocevičius, Cleveland, Ohio

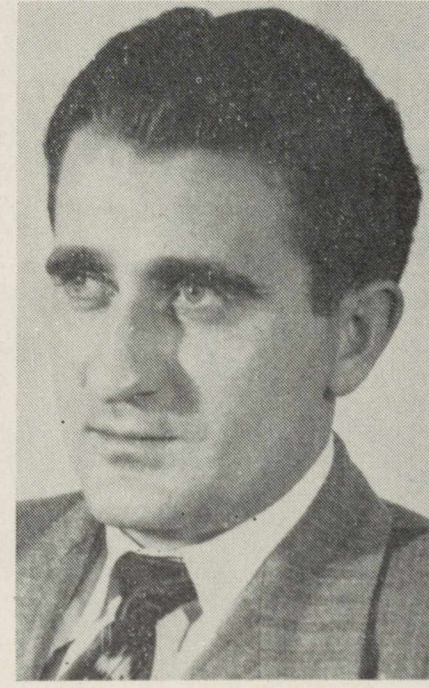
C. Surdokas, Baltimore, Md.

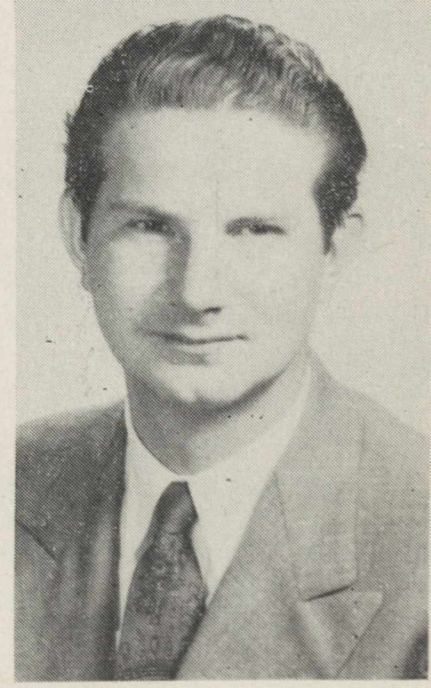
A. Šaičius, Brooklyn, N. Y.

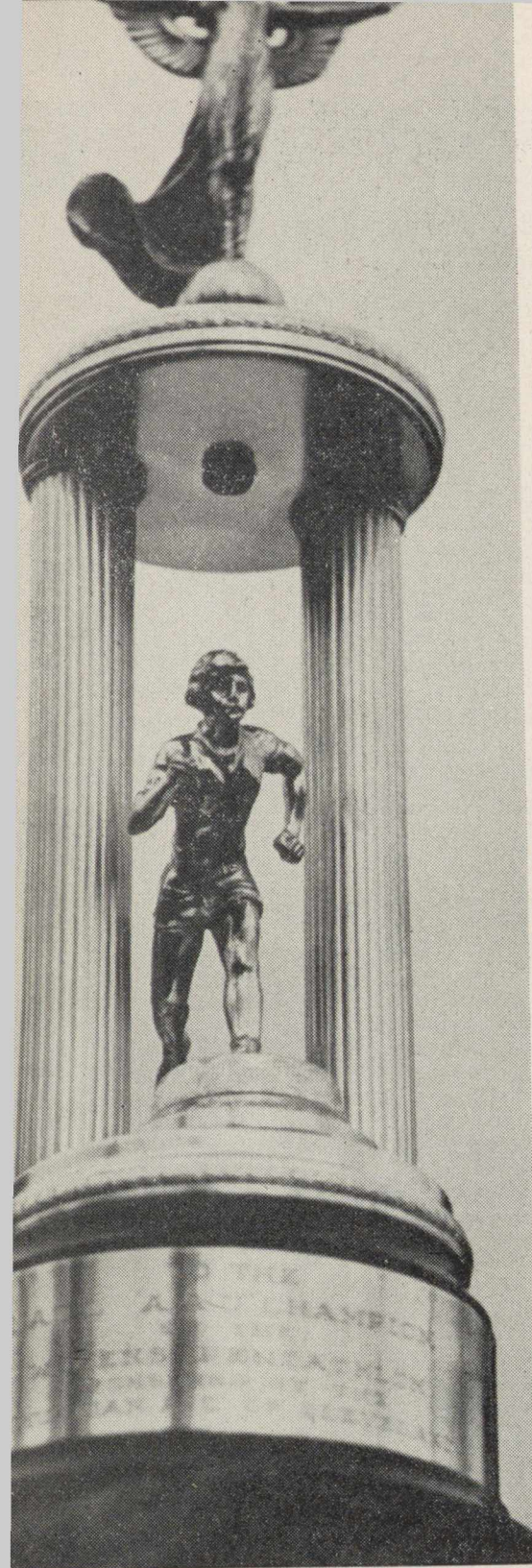
A. Vingis, Melbourne, Australia

V. Volertas, Philadelphia, Pa.

V. Žvirzdys, Madison, Wisc.

Viršuje - C. Oskutis, dešinėje, Elizabeth, N. J., vietos Vyčių pirm., žygiuoja su kitais lietuviais šv. Vardo d-jos parade.

Top: C. Oskutis (right), local head of the Knights of Lithuania, marches with other Lithuanians in a Holy Name Society parade. - Elizabeth, N. J.

Kairėje - Cleveland, Ohio, liet. sporto klubo "Žaibas" skirta pereinamoji dovana, atitekus 1954 metų Amerikos moterų penkiakovės nugalėtojai S. Walsh iš Los Angeles, Calif.

Left: Trophy donated by Lith. Sport Club "Žaibas" to the National A.A.V. champion of the Women's pentathlon, Miss S. Walsh of Los Angeles, Calif. V. Valaičio foto

Philadelphia, Pa., lietuvių tautinių šokių šokėjų grupė; pirmoje eilėje iš kairės dešinė: D. Aleknaite, H. Sarcevičiute, D. Cepulyte, R. Ramonauskaitė, grup. vad. I. Karalienė, S. Jurskytė, O. Šeštokaite, E. Mager ir V. Karaliute; antroje eilėje - V. Ramonauskas, A. Gečauskas, B. Čikotas, J. Puzinas, S. Pliuškonis, K. Pliuškonis, H. Barusevičius ir A. Žukauskas. A troupe of Lithuanian folk dancers in Philadelphia, Pa. H. Mišliausko foto

Hamilton, Ont., Kanada, vysk. M. Valančiaus vardo savaitgalio liuanistinės mokyklos mokiniai su mokytojais ir vietos bendruomenės valdybos atstovais. Pupils and teachers of the Bishop M. Valančius week-end school of Lithuanistics, with local representatives of the Lithuanian Community. - Hamilton, Ont., Can.

Wm. Senkus, Elizabeth, N. J., naujai išrinktas vietos lietuvių Taupymo ir Paskolos banko kasininkas. Wm. Senkus, Elizabeth, N. J., new-elected treasurer of the Lith. Savings and Loan Ass'n.

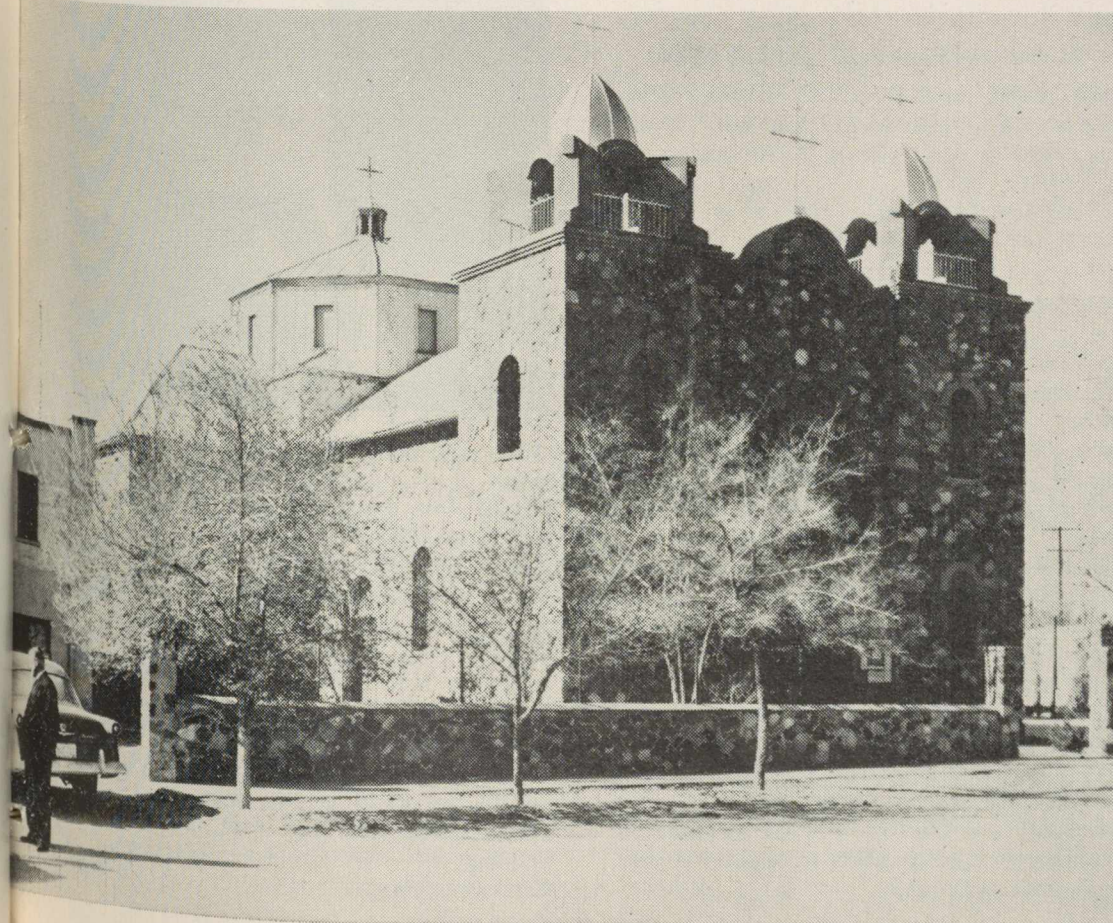
P. Bačius, Philadelphia, Pa., jau šeštą metus vadovaujantis vietos liuanistinei mokyklai, kalba radijo programoje. P. Bačius, Philadelphia, Pa., head of school of Lithuanistics for the last five years, talks over Lith. radio hour.

J. Ginkaus, Brooklyn, N. Y., 65 metų amžiaus sukakties paminėjimas. Jis su žmona sėdi dešinėje, o vidury - pagerbimo pirm. J. Kiaunė, kairėje - deklamuoja J. Biekaitis ir Blekaitienė. A birthday party given for J. Ginkus (65) in Brooklyn, N. Y. V. Maželio foto

Sesuo Klementa su arabų vaikais Casablanca mieste, Afrikoje. Ji jau 5 metus slaugo arabų ligonius. Kilusi iš Telšių - Petronėlė Bidvaitė, 1935 m. įstojus į vienuolyną Prancūzijoje. Sister Klementa, Lithuanian nun, with Arab children in Casablanca, Africa. She is from Telšiai, Lithuania.

Viršuje - Toronto liet. Maironio vardo šeštad. mokykla mokslo metų pradžioje. Pirmoj eilėj iš kairės dešinė sėdi: tėvų kom. pirm. S. Pusvaškis, mkt. B. Mackevičius, kun. B. Pacevičius, mkt. E. Pusvaškienė, kons. V. Gylis, R. Juknevičiūtė, ved. - mkt. J. Širka, kun. kleb. P. Ažubalis, kun. P. Baltakys, OFM, mkt. P. Mačiulaitis ir mkt. J. Jankaitis.

Top: Start of school year at the Maironis Saturday School in Toronto, Ont., Can. J. Dvilaičio foto

Kairėje - Šv. Patricko parapijos bažnyčios, Canutillo, Texas, kur klebonu yra lietuvis kun. J. Juodeika; bokštų projektą padarė liet. inž. dr. A. Kulpavičius iš Toronto, Ont., Kanada. Bokštai pastatyti praėjusiais metais.

Left: Spires of St. Patrick's Church in Canutillo, Texas. Pastor is Lithuanian priest J. Juodeika. Spires are work of Lithuanian Architect Dr. A. Kulpavičius, of Toronto, Ont., Canada.

Dešinėje - Venezuelos liet. kapelionas kun. A. Perkumas išlydi keturis mokinius į salesiečių liet. gimnaziją Torino mieste, Italijoje.

Right: The Rev. A. Perkumas, Lithuanian chaplain in Venezuela, sees off four new pupils to the Salesian Lithuanian school in Torino, Italy.

R. Ivaska, Boston, Mass., baigęs kolegijoje rezervo karininkų kursą, apdovanojamas garbės medaliu. R. Ivaska receives honorary medal on completing a Reserve Officers' course at Boston College. - Boston, Mass.

Marija Martin V., Madrid, Ispanija, LD skaitytoja, lietuviškai kalbanti ispanė. Jos tėvas argentinietis, o motina - lietuvė. Visą šeimą prieš karą lankėsi Lietuvoje. Marija šiuo metu yra bebaigianti gimnaziją.

Marija Martin V., Lithuanian Days reader in Madrid, Spain. Her father is from Argentina and her mother is Lithuanian. The whole family visited Lithuania before the war. Marija will be graduated from high school soon.

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

Kun. dr. J. Prunskis, Chicago, Ill., vienas iš "Draugo" redaktorių, vykdamas žurnalistinę kelionę į Aziją ir Australiją, lankėsi LD redakcijoje. O. Zailskienė, Cicero, Ill., Skaučių Sesierys vyr. vadovė, lankydama Los Angeles skautes, aplankė LD-nas. M. Januška, Winnipeg, Man. Kanada, vietos lietuvių veikėjas, atostogų metu buvo su žmona ir dviem sūnumis pasiekęs Los Angeles ir užsukęs į LD-nas. A/2c Anthony Mark, tarnaujantis JAV karo aviacijoje Japonijoje, atostogavo Kalifornijoje ir vizitavo LD-nas. Taip pat į LD redakciją buvo užsukę P. Lieponis iš Ontario, Calif., A. Levickas iš Santa Ana, Calif., ir F. K. Klem, važinėjęs tarnybiniais reikalais po Kalifornijos ir kitus steitus.

Ignas ir Veronika Budreckiai, Elizabeth, N. J., su dukra Veronika, atšventę vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį.

Ignas and Veronica Budreckis, with daughter Veronica, celebrating 25th wedding anniversary. - Elizabeth, N. J.

A. Eselun, Long Beach, Calif., mirė rugpjūčio 27 d.

J. Miskinis, Dearborn, Mich., ir J. Strakauskas, Adelaide, Australija, atnaujino LD prenumeratą 2 metams.

A. Christie, Los Angeles, Calif., dirba C. F. Horan and Co. katalikiškų bažnytinų reikmenų prekyboje. Lankėsi redakcijoje ir atnaujino LD prenumeratą 2 metams ir atnešė iškarpa iš "The Hartford Times", kur buvo įdėta jo brolio sūnaus R. J. Kriščiukaičio nuotrauka ir trumpas aprašymas apie pasisekimą moksle bei gavimą J. L. Fox stipendijos studijoms tęsti universitete.

PARĖMĘ LD PINIGINĘ AUKA

Mrs. J. Anscott, San Mateo, Calif. - 1 dol.; kun. M. Stepaitis, Brooklyn, N. Y. - 5 dol.; K. Beinarauskas, Chicago, Ill. - 2 dol.; Mrs. A. Kulesus, Detroit, Mich. - 1 dol.; K. Daunys, Coniston, Kanada - 1 dol.; F. K. Klem, Los Angeles, Calif. - 1 dol.; J. Ambrizas, Chicago, Ill. - 1 dol.; E. Mačiulaitis, New Westminster, B. C., Kanada - 1 dol.; B. Pivariūnienė, Chicago, Ill. - 2 dol.; F. Karaliūnas, Glendale, Calif. - 1 dol.; A. Keturakis, Boston, Mass. - 1 dol.; S. Pieza-Piežaitė, Natrona, Pa. - 4 dol.

NAUJOS KNYGOS

Juozas Mikuckis, LYRIKOS KRAITIS, išleido Terra, 748 W. 33rd St., Chicago, Ill. 174 psl.

Bronius Daubaras, MĖLYNA SUKNELĖ, apysaka. Išleido D. Daunoraitė. Spaudė Nida, 3 Southern Row, London, W.10. 154 psl.

Vladas Andriukaitis, AUDRA ŽEMAIČIUOSE. Vytauto D. laikų apysaka. Išleido Gabija, 335 Union Ave., Brooklyn 11, N.Y. 218 psl. Kaina 2,20 dol.

LITUANIA ILUSTRADA. Išleido Lietuvos pasiuntinybė Rio de Janeiro.

Prof. St. Šalkauskis, ATEITININKŲ IDEOLOGIJA. Išleido prel. Pr. M. Juras. 334 psl. Kaina 3 dol.

Bakužainis, AUDROSE, eilėraščiai. Autoriaus leidinys, 1954 m. 120 psl.

Lithuanian Catholic Youth Bulletin, No. 3, Oct., 1954.

Parašo po nuotrauka patikslinimas

LD spalio mėn. numerio 11 psl. trečios nuotraukos parašas turėtų būti šis: "Chicago Lietuvių Vyrų Choro valdybos pirm. V. Radžius įteikia vysk. V. Brizgiui plokštelinių albumų iškilmingos vakarienės metu."

Jonas Skinderis, Clinton, Ind., su žmona Jieva, dukterim Aldona Skinderyte, A. Penkauskiene ir jos dukrele Danute. Jis yra vienas iš pasižymėjusių SLA ir TMD veikėjų, organizatorių, nuo Pirmojo Pasaulinio karo vedęs aštrią kovą su komunistais, iš raudonųjų pusės yra sulaukęs daug puolimų; Clinton miestely buvo suorganizavęs lietuvišką knygyną ir kooperatyvą; VD universitetui Kaune 1932 metais paaukojo 500 dol. vertės biblioteką.

Jonas Skinderis, wife Jieva, daughter Aldona, and A. Penkauskiene with her daughter Danute. Skinderis is a distinguished functionary and organizer in the SLA and TMD organizations. An active anti-Communist since the First World War, he has organized a Lithuanian library and cooperative in Clinton. In 1932 he donated a library valued at \$500 to the University at Kaunas, Lithuania.

SANTARVĖ

Jau trečius metus einantis mėnesinis rezistencinis lietuvių visuomenės ir kultūros žurnalas.

Redaguoja: F. Neveravičius, K. Drunga, prof. A. J. Greimas, B. Raila, inž. dr. J. Vėbra, H. Žemelis, dr. G. Židonytė, prof. S. Žymantas.

Metinė prenumerata 4,50 dol., atskiro numerio kaina 50 centų.

Adresas Amerikos žemyne:

SANTARVĖ,

78 Nash St., New Haven, Conn.

U.S.A.

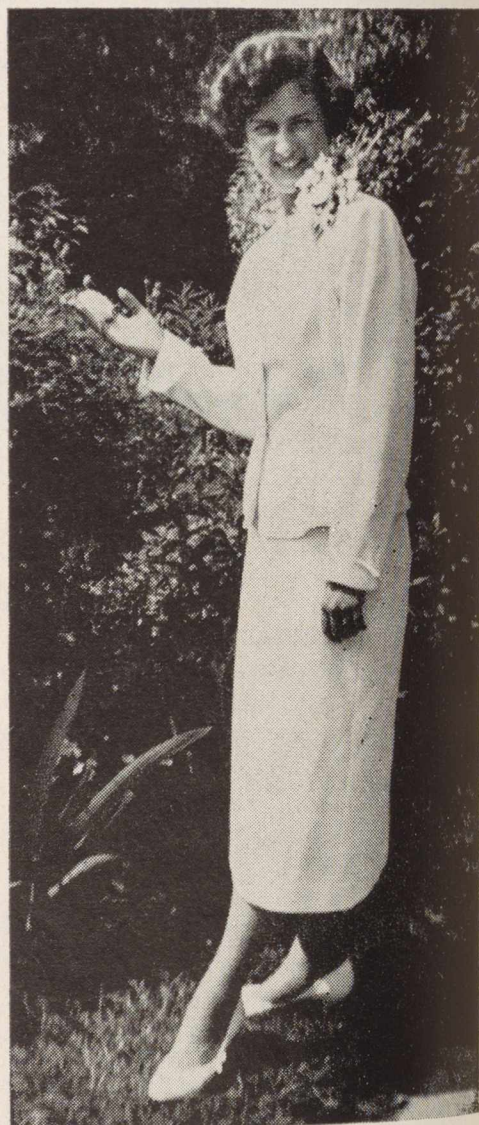
Paieškojimas

Kazys Norkus, kilęs iš Telšių miesto, paieškomas pusbrolio Antano Kunicko. Žinantieji apie jį prašomi parašyti:

Mr. A. Kunickas

1931 W. 69th St.

Los Angeles 47, Calif.

Sandra Jean Litt'efield, Brockton, Mass., viena iš jaunųjų LD skaitytojų. Gimusi ir augusi Amerikoje, bet gerai moka lietuviškai. Pavasarį, baigdama vietos lietuvių parapijos mokyklą pirmąją mokine, už lietuvių kalbos žinojimą gavo pirmąją dovaną. Šiuo metu lanko šv. Patricko vidurinę mokyklą.

Sandra Jean Litt'efield, one of the younger readers of Lithuanian Days. She was born and raised in the U.S., but speaks fluent Lithuanian. This spring she graduated at the head of the class in a local parish school and won first prize for proficiency in the Lithuanian language. Brockton, Mass.

The Temporary Organizational Committee of the Lithuanian American Community with Council election commission members.

Amerikos Lietuvių Bendruomenės Laikinasis Organizacinis Komitetas su Tarybos rinkimų komisijos nariais. Sėdi iš kairės dešinė: K. Bielinis, P. Vileišis, prel. J. Balkūnas, W. Chase, dr. M. Colney, A. Saulatis; antroje eilėje - J. Šlepetys, V. Vaitiekūnas, A. Trečiokas, P. Vainauskas, W. Diliis, Vilkaitis, Ošlapas, J. Makauskas, dr. B. Nemickas.

V. Maželio foto

Lithuanian American Community

By MSGR. JOHN BALKUNAS, Maspeth, L. I., N. Y.

When we speak of a Lithuanian Community, we do not have in mind any individual society or club or any local organization, but rather all Lithuanians living in a particular country, or, on a global pattern, all the Lithuanians of the world. One becomes a member of the Lithuanian Community, without any formal adherence, by the mere fact of Lithuanian descent.

The Lithuanian Community is coeval with the origin of the Lithuanian nation itself. It will cease only when the nation itself is dissolved. Until now the Lithuanian Community has been a vaporous, unorganized entity. Its organized status was first felt in Lithuania itself when the nation functioned as a State. Presently when Lithuania is occupied by an invader and its people are being persecuted and destined for annihilation, of course, there can be no such organizational status. Although in the fatherland itself there may be dangers of extinction, the will to live is being kept alive by Lithuanians scattered in other parts of the world. Wherefore in different countries throughout the world Lithuanians are uniting to forestall any such threatened extinction.

The first formal attempt of the organized Lithuanian Community to embark on a program of cultural activities took place in Western Germany in the national Feast of St. Casimir, March 4, 1946. This pattern was soon followed by Lithuanians living in France, Italy, England, Canada, Australia and some countries of South America. For four years now the Lithuanian Community has been in the planning stage in the United States.

It may come as a surprise to some that after seventy-five years of living in the United States, the Lithuanians here still do not have a formal, organized Community. There may be no such unit specifically under such a name, but it is impossible that the essence of such a Community be wanting. Because we do have variegated smaller groups, to mention only a few: our parishes, schools, business and

social organizations, local clubs and societies, etc. etc. Certainly the elements that make up the greater and whole Community at large!

No one will deny that we have a Lithuanian Community in the sense and that it has been with us for more than seventy-five years. It is, of course, imperfect, in that it is not firmly united; there is no evidence of it constituting one living body, but rather many, scattered, smaller bodies, sometimes acting independently. Our parishes present perhaps the highest degree of organization, but their influence is limited by their territorial boundaries. Some organizations operating on a national scale may boast of thousands of members, but their activity is confined to the scope wherefor they were established. Then there are the innumerable purely local groups to be found, where more than a handful of Lithuanians live, whose activities, not to speak of influence, are strictly limited to their own area. In a word, we lack that organic body which would bring together and unite every single Lithuanian into a living organism. We look in vain for such temporal Body embracing, speaking for, and directing all Lithuanians in the United States.

That we are far from our goal can be seen by glancing at statistics which show how unorganized Lithuanians are in this country. For instance, only one half of the Lithuanian population belong to the 123 Lithuanian parishes existing here. Of course, a great majority of the other half belong to non-Lithuanian parishes, whereas a small minority are of no religious persuasion. But even of those formally enrolled in parishes or other organizations, only a minor percentage participate in the life and activities of their groups. Lithuanians, it is said, may be found in most of the States of the Union. Small settlements of them are to be counted in the hundreds. These people are rightly and naturally all prospective members of the great, one, whole Lithuanian Community. But they have no contact, very often, with their fellow-Lithuanians, are no part of the organized activity

Amerikos Lietuvių Bendruomenės New Yorko apygardos valdyba; sėdi iš kairės dešinė: J. Makauskis, pirm. J. Šlepetys, K. Bielinis; stovi - V. Alksnis, P. J. Montvila, A. Bendorius ir J. Boley.
Officers of the New York District of the Lithuanian American Community.

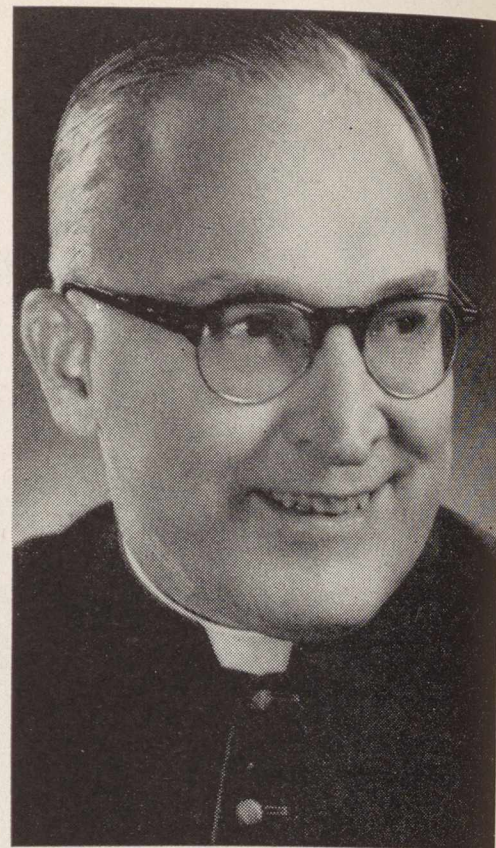
of the Lithuanian populace in this country. Anyone, therefore, who would be satisfied with the status quo of our organizational life that is, anyone who is content to worry along with only our present more or less purely local parishes, societies, etc.—writes the decree that cuts off such groups from the remaining more centrally organized groups of fellow-patriots.

Futhermore, such a one would be declaring that he is opposed to any united effort along national, social, cultural, or educational lines. It is an accepted principle easily comprehended that what may be impossible for a small, insignificant group may well be within the means of a larger, highly organized, more

influential group possessing more resources and man power. That we have not succeeded in anywhere nearly perfectly organizing the work of extending relief to our stricken fellow - countrymen, is shown by the history of the United (sic) Lithuanian Relief Fund. With Lithuanians from Maine to California, residing in thousands of towns and cities of the United States, at perhaps the most critical moment of Lithuanian history, when the very existence of the nation is at stake and our brothers and sisters are dependent upon our Christian charity for their survival—there have been organized the "imposing" number of 110 Chapters of the United Lithuanian Relief.

The Lithuanian National Council which ought to unite all the American Lithuanians for political action looking toward the restoration of Lithuania—has not succeeded in organizing even a dozen of the more populous centers where Lithuanians reside by the tens of thousands! Sporadically—here and there, now and then, mass meetings will be arranged, protests adopted, resolutions drawn up, all perhaps ending with the paper they are written on. But how much influence is exerted upon the Congress and the Executive of the United States? To allude to the example of another group of nationalists—the Jewish Americans. When their body of the supreme instance addresses a memorandum to the highest authorities in this country, what, think you, will be its fate? When their charitable organization of the highest plane sets a quota for its yearly campaign, what, think you, will it be? A paltry few millions or tens of millions? And why? Is it not because they are so highly organized, on the highest level, so that what affects one Jew in any part of the world reflects upon every other Jew in every other part of the world? The Jews may be said to have an effective World Community, and we would not make any mistake in setting our aims to imitate them as far as possible. We must admit that our Lithuanian life is not characterized by any high degree of unity (see how numerically small we are, and yet how many divisions amongst us; we need no enemy outside to divide and conquer us; we are doing it ourselves from the inside). There has not been amongst us any surplus of the spirit of getting together for the common good, the spirit of sacrifice and unselfishness for the higher good of our fellow-countrymen and of our land of ancestry.

Numerically, perhaps our largest organizations are the so-called fraternal groups. This may be explained in terms of the economic element, the desire to provide for

Prel. J. Baikūnas, Maspeth, L.I., N.Y., Amerikos Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto pirmininkas. Žiūr. jo str. 17 psl.

Msgr. J. Balkūnas, head of the Temporary Organizational Committee of the Lithuanian American Community. (See his article on Page 17).

V. Maželio foto

certain calamities of life, such as death and sickness. Yet can our fraternal groups compare with such giants as the Knights of Columbus, the Woodmen of the World and hundreds of similar organizations flourishing in the United States? We have a paltry two, and even these are divided precisely because of religious affiliations. Our two Alliances have between them about 30,000 members. And we sometimes claim there are a million Lithuanians in the United States! Smaller, again local, groups which provide death and illness benefits, may claim to another 20,000 members. A grand total of 50,000. But what are these compared to the total, or even the claimed, Lithuanian population in the United States?

Thus, whichever way we look at it, we see that we can claim only about half of the Lithuanian populace as organized. Does this satisfy us? Is not the goal of seeking out and joining this unorganized half to the organized half, a sufficient reason for furthering the movement of creating and establishing a genuine Lithuanian Community?

And let no one inject the howl that such tendencies and aspira-

Council of the Lithuanian Community of Argentina.
A. Kirstuko foto

Argentinos Lietuvių Bendruomenės Taryba; sėdi iš kairės dešinė: agr. S. Mikėlinis, J. Kanapinskas, pirm. gen. T. Daukantas, V. Survilienė, I. Padvalskis, "Laiko" red. kun. J. Kleiva (priešpaskutinis) ir "Argentinos Lietuvių Balso" red. K. Norkus; stovi- L. Sruoga, F. Vaitkevičius, J. Miselis, kun. kleb. P. Garšva, agr. A. Šantaras, prof. D. Gruodis, P. Stundžia, P. Sakalauskas, B. Survila, K. Černiauskas, J. Bubnovas, V. Veselauskas ir J. Palilionis.

tions looking toward the welfare of Lithuania and Lithuanians as a nation and nationality, are at odds with true Americanism. Just as being a good Catholic makes one no whit less a good American, equally, one does not have to sacrifice any of his Americanism because he is attached to the land of his forefathers by the God-given virtues of piety and patriotism.

When our Catholic religion teaches us, nay binds us most strictly under pain of sin, in fulfillment of the Fourth Commandment, to give proper and due obedience and respect to all constituted authority, civil, religious, parental—our being good Catholics ipso facto makes us better Americans. Appositely, when carrying out God's command to love our parents, we love what is dear to them, when we love the land that gave them birth, we are not withholding any love from America, their adopted land, their new homeland, but again our God given heart has enough love for both, without detriment to either. True Americanism recognizes and is thankful for

the contributions of all sons and daughters from other shores who have come here and have added the heritages of their original lands to that of this country. Every war and every battle that the U.S. has been engaged in—whether in the field or in the halls of Congress or the United Nations—has been to defend the Divine right of national existence. The right of all nations to separate, independent existence is being more and more recognized and practiced; witness the breakdown of former Empires and the rapidly and vastly growing number of independent States, some of them extremely small!

And we, loyal as well as thankful to God for our Lithuanian language, customs and traditions, in no way shall injure our Americanism. On the contrary, we shall be offering to America our contribution to enhance, beautify and enrich it. That contribution shall be those treasures which are to us most precious, cherished, beloved. After all, our history does go back more than half a millenium. What is distinctive to us, in religious customs, our

Artist R. Viesulas with American artists H. Horgan and E. Carroll. Viesulas' paintings were on exhibit at the Matrix Gallery in New York on Oct. 11-30. Some of his graphic works have been acquired by the New York City Public Library, the Congressional Library, the Philadelphia Print Club, and other U. S. galleries. V. Maželis foto

Dail. R. Viesulas, New York, N. Y., su amerikietėmis dailininkėmis M. Horgan ir E. Carroll. Dail. R. Viesulas turėjo savo darbų parodą Matrix galerijoje spalio 10-30 d.d. New Yorke. Jojo grafikos darbai yra įsigijusios New Yorko miesto viešoji biblioteka, Kongreso biblioteka, Philadelphia Print klubas ir kitos amerikiečių galerijos.

Song of the Birds, lithograph, by R. Viesulas Paukščių giesmė (litograf.) / R. Viesulas

Harvest, lithograph, by R. Viesulas Piūtis (litografija) / R. Viesulas

cultural, artistic attainments, shall surely be welcomed by well-meaning Americanism and serve to attach us ourselves to this land not less than to that whence our forefathers sailed.

On December 10, 1948, in its Declaration of Universal Human Rights, the plenary session of the United Nations, guaranteed, in its 15th paragraph, the right of nationality to every person. As a member and one of the organizers of the United Nations, the United States subscribes to this declaration and recognizes this right. Two World Wars, fought to uphold this sacred right, cost the United States many innocent lives.

That no danger exists to the loyalty and devotion due to the United States, is made clear in the declaration of purposes set forth in the incorporation articles of the Lithuanian Community, under date of February 15, 1952, namely: "The purposes for which said corporation is formed are the following, to wit: To organize and unite, for their mutual benefit, persons of Lithuanian descent, into Lithuanian communities in the various cities and towns of the United States, to uphold and defend the Constitution of the United States, to foster the ideals of American democracy, to participate in American cultural drives, to perpetuate Lithuanian customs — in the United States, to give sympathetic aid and support

to Lithuanians not residing in the United States, to aid in the re-establishment of the independence of Lithuania, and to do all and everything necessary or convenient for the accomplishment of any of the purposes above mentioned or incidental thereto."

It is evident, therefore, from what has been said, that the Lithuanian American Community of the United States, Inc., seeks to join and unite all American Lithuanians in Lithuanian cultural, social, charitable and political activities, for the preservation of Lithuanianism. It does not seek to destroy any existing group, but to unite, strengthen, aid and widen.

A Temporary Organizational Committee has until now been functioning to lay the foundations for the Community. Its work now ceases. This Committee has prepared a Tentative Constitution, has organized local and regional units. It has released the rules of Council elections, and has authorized an Election Committee to work out plans and to prepare and issue necessary instructions. Elections will take place in the month of February, 1955.

All Lithuanians eighteen years of age and over shall be eligible to participate in these elections. A Council of 27 members is to be chosen. May I ask that everyone follow announcements in the Lithuanian press and become ac-

(Continued on Page 22)

Honored guests and others present at the convention of the Lithuanian American Roman Catholic Federation, Oct. 8-10, Cleveland, Ohio.

Amerikos Liet. R. Kat. Federacijos suvažiavimo spalio 8-10 d.d. Clevelande, Ohio, dalis garbės svečių ir dalyvių; iš kairės dešinė: vysk. V. Brizgys, vysk. J. Krol, inž. A. Rudis, prel. I. Albavičius, J. Brazaitis, dr. A. Damušis - dabartinis Federacijos pirm., L. Šimutis.

Convention committee of the Lithuanian American Roman Catholic Federation - Cleveland, Ohio.

ALRKF suvažiavimui rengti komisija; iš kairės dešinėn sėdi: A. Tamulionis, M. Cicėnienė, T. Čėsnienė, dr. A. Damušis, M. Liutkienė, L. Šukienė, A. Buknis; stovi - V. Palubinskas, J. Staniškis, Pr. Joga, V. Palubinskas, S. Laniauskas ir A. Kasulaitis.

V. Bacevičiaus foto

AMERICAN LITHUANIAN ROMAN CATHOLIC FEDERATION

By
THE REV. C. P. SIRVAITIS,
S.T.D., Ph. D.,
Akron, Ohio

Approximately one million people of Lithuanian extraction live in the United States. Three fourths of them are Catholic. Not having a unifying center which would enable them to coordinate their activities, Lithuanian Catholics founded the American Lithuanian Roman Catholic Federation on March 17-18, 1906 in Wilkes-Barre, Pa. At that time there were only about 10,000 Lithuanians in this country. Their national spirit was fostered by a few active Lithuanian priests and a few lay

Amerikos Lietuvių R. Katalikų Federacijos suvažiavimo spalio 8-10 d.d. Clevelande, Ohio, dalyviai po pamaldy prie Šv. Merg. Marijos Nep. Pagalbos lietuvių bažnyčios.

Participants in the Lithuanian American R. Catholic Federation convention held on Oct. 8-10, in Cleveland, Ohio, shown here after Mass in front of the Holy Mary of Perpetual Help Lithuanian church.

V. Valaičio foto

leaders. Their aim was to unify all Lithuanian Catholic societies in this country as well as individual Catholics so that in common action they might aid more effectively the establishment of Lithuanian parochial schools, convents, libraries; the printing and spreading of Lithuanian papers, books, pamphlets; and finally, that they might be able to help their brothers in Lithuania then under the Russian Czars. This date (March 17, 1906) is the day when the Lithuanian American Catholics with their priests began their Catholic Action in the more proper sense of the word.

The American Lithuanian Roman Catholic Federation is a national, religious and cultural organization, affiliated with the National Catholic Welfare Conference (Center of American Catholic Action, Washington, D.C.). At present the Federation includes the following organizations: The American Lithuanian Roman Catholic Alliance (ALRKS), the American Lithuanian Catholic Women's Alliance (ALRK Moterų Sąjunga), the Knights of Lithuania (Lietuvos Vyčiai), the Lithuanian Roman Catholic Association of Labor (Lietuvių R.K. Darbininkų Sąjunga), the Lithuanian Organists' Association (Vargonininkų Sąjunga), the Lithuanian Catholic Welfare Association in Chicago (Labdarių Sąjunga), the Ateitis Federation (Ateitininkų Federacija)—and many parochial societies in about 120 Lithuanian Catholic parishes throughout the United States. The representatives of the Lithuanian Catholic Press, convents and monasteries and other institutions also are members of the Federation. This Lithuanian Catholic Federation is very similar to the German Catholic "Central Verein" in this country.

Throughout its existence, the ALRC Federation has accomplished

notable works in Lithuanian Catholic life here and in Lithuania. In its convention of 1913 in Pittsburgh, Pa., the delegates passed a resolution to organize Lithuanian youth into Lithuanian Knights and Catholic women into the Women's Alliance. In 1914 they founded the Lithuanian Cultural Fund (Tautos Fondas) and in 1916 the Lithuanian Information Bureau in Washington, D.C., The Lithuanian Cultural Fund (during 1914-1920) collected approximately one million dollars for various national and charitable purposes. In 1918, the Federation started a widespread campaign to aid the victims of the World War I in Lithuania. At the same time the Federation helped in various ways Independent Lithuania in its urgent political and economical needs and sent a delegation to the Peace Conference in Paris (1919) and helped to collect about one million signatures requesting the United States to recognize Lithuania "de jure". Later on the Federation extended great financial aid to Lithuanian students studying in various universities; helped the foundation of the Catholic University in Lithuania and aided several Catholic organizations. In general, the activities of the Federation concerned not only cultural, religious and charitable needs of Lithuanians, but also their political aspirations. For the 48 years of its hard work, the ALRC Federation deserves great respect from Lithuanian Catholics. It held over 30 conventions which gave highlights of Lithuanian Catholic life in the U.S.A.

When Lithuania was first occupied by the Soviet Union and the national and religious life of Lithuania was disrupted by Russian Communists, the Federation established the Lithuanian Cultural Institute in 1940 to collect documents

(Continued on Page 22)

LITHUANIANS MAKE NEWS

The Lithuanian American Students' Association held its nationwide conference on November 26-28, 1954, in Chicago, Ill. At present the association has over 700 members and is headed by A. Suž'edėlis, attending the Catholic University of America in Washington, D. C.

J. Yanulaitis, born and raised in the U.S., active member of the Knights of Lithuania and other Lithuanian organizations, speaks over a local Lithuanian radio program. - Philadelphia, Pa.

J. Yanulaitis, Philadelphia, Pa., gimęs ir augęs JAV-se, žymus Lietuvos Vyčių veikėjas, aktyvus taip pat kitose lietuvių organizacijose, kalba vietos lietuvių radijo valandėlės programoje.

The Lithuanian Canadian Community has recently elected the Supreme Council of the nation-wide organization. The country of Canada was divided into 14 districts and 30 persons were elected to this governing body. The following were elected to the Supreme Council of the Lithuanian Canadian Community: Dr. A. Šapoka, Rev. J. Gutauskas, K. Baronas, Rev. J. Tadarauskas, J. Kardelis, M. Arštikaitytė, I. Matusevičiūtė, J. Giedraitis, A. Rinkūnas, P. Lelis, J. Mikšys, Rev. V. Gidžiūnas, J. Yokubynas, A. Juozapavičius, M. F. Yokubynienė, J. Kšivickis, J. Sližys, A. Šalkauskas, F. Valys, S. Čepas, V. Giriūnienė, P. Rudinskis, B. Povilaitis, K. Andriuskevičius, S. Kęsgaila, V. Vaidotas, P. Januška, V. Antanaitis, A. Lapinas and V. Barisas.

The Lithuanian American Students' Association has started a bulletin in English *Lituanus* (The Lithuanian) in order to inform American students about Lithuania and her problems. This new publication is edited by A. Dundzila, K. Mikėnas, A. Pabarčius, D. Valančiūtė and V. Vygasantas.

The first Lithuanian Statute marks its 425th anniversary this year. Before 1529 Lithuania and all other countries under her rule were governed according to the laws of custom, which differed in various parts of the state. This first statute had tremendous influence on Lithuania as well as on other countries under her rule.

Msgr. P. Juras, Lawrence, Mass., has donated \$500 toward a literary prize awarded annually to an author of the year's best book. This award was established by the *Aidai* Magazine, published in Brooklyn, N. Y.

This year's Canadian Lithuanian Day, held in September in Toronto, Ont., marked with religious ser-

vices, sport festivities, an art exhibition, a concert, and a mass meeting. Paul Hellyer, member of the Federal Parliament, represented the Canadian Government at this fete. A number of Lithuanian Americans attended this event.

S. Kolupaila, South Bend, Ind., professor at Notre Dame University, has drawn plans for a new laboratory of hydraulics to be built in the near future by this institution.

P. Vaitonis, Hamilton, Ont., Can., was member of the Canadian chess team which took a part at the world chess championship tournament in Holland.

J. Balys, Ph. D., Washington, D. C., has prepared a new English book "The Lithuanian Folk Poetry". The book is being published by the Lithuanian Consulate of Rio de Janeiro, Brasil.

B. Raila and Prof. M. Biržiška, both of Los Angeles, Calif., have published English articles in the *East and West* political magazine (No. 2., 1954), a quarterly review of Soviet and Baltic problems. B. Rai-

A COMMENT ON CROSSES

... We feel that *Crosses* holds something of the power and depth of Dostoevski, some of the fine detail of Flaubert. It is definitely the work of a master of letters.

Richard Stockham

The Brentwood Pacer, Nov. 4, 1954

Copies of this highly original novel may be ordered directly from

Lithuanian Days Publishers
9204 So. Broadway
Los Angeles 3, Calif.

Price: \$4.00

Dr. E. Andrukaitis, a native of Canada, is active in local Lithuanian activities and supports Lithuanian affairs. - Montreal, P. Q., Canada.

Dr. E. Andrukaitis, Montreal, P. Q., Kanada, gimęs, augęs ir mokslą baigęs Kanadoje, aktyviai reiškiasi vietos lietuvių veikloje, remia lietuviškus reikalus.

la writes on the Soviet danger and the West, and Prof. M. Biržiška's topic is the "375th anniversary of Vilnius University". This political magazine is published by Estonians, Latvians, and Lithuanians in London, England. Address: East and West, 12 Caxton St., London, S.W.1., England. Subscription: \$2.00 per yr.

For Insurance on House, Car,
Furniture or Liability
CALL PLymouth 4-1377

ANTHONY F. SKIRIUS

General Insurance Agent
Real Estate - Tax Service

Office:
9204 SO. BROADWAY
LOS ANGELES 3, CALIF.

Residence:
18407 Domino, Reseda, Calif.
Phone Dickens 2-5315

A committee of the Boston, Mass., Chapter of BALF, which recently organized a city-wide collection for the needs of the Lithuanian charity.

BALFo Boston, Mass., skyriaus komisija, pravedusi viešą rinkliavą mieste; iš kairės dešinėn sėdi: J. Kasmauskas, ponis K. Nemaksy, A. Matioska, Ponia M. Michelson, J. P. Tuini; stovi F. Razvad, P. Mucinskas, A. Brickus, A. Keturakis, V. Viūtis, A. Viėniskis, V. Vakauza ir A. Andriulionis.

Community

(Continued from Page 19)

quainted with the election procedures, as well as instructions.

In preparation, all localities should be organized, especially a census made of all Lithuanians. Every Lithuanian should see to it that his name is enrolled as an Elector in his locality. The Council which shall be elected will meet in May, 1955. It will represent all the Lithuanians of the United States. With a term of three years, it will draw up plans for the accomplishment of the aims of the Community. It is important, of course, that competent, conscientious and outstanding American Lithuanians be elected to this Council. This is both our privilege and duty.

I invite all Lithuanians to organize, set plans, and work for the successful inauguration of the Lithuanian American Community.

For information concerning any matters of the Lithuanian American Community, Inc., write to the present Secretary General, Mr. A. Saulaitis, P. O. Box 507, Waterbury, Conn.

For All Magazine Subscriptions

(New and renewals a specialty)
Prompt attention given to Publishers'

Special subscription offers
Mail Order from
LOUIS MEYER

244 Fernon St., Philadelphia 48, Pa.

LITHUANIAN AFFAIRS IN THE AMERICAN PRESS

New York Times, Sept. 21. "Exiles Challenge 2 In U. N. Red Bloc", by Kathleen McLaughlin. "United Nations, N. Y., Sept. 20—Credentials of the Czechoslovak and Polish delegates to the 1954 General Assembly of the United Nations were challenged today by the newly organized Assembly of Captive European Nations. / In the same vein, a resolution of protest against usurpation by the Soviet Union of 'the sovereign rights of Estonia, Latvia and Lithuania' was adopted after its presentation by Vaclovas Sidzikauskas of Lithuania. Only men freely elected by the people of the three states, the declaration asserted, are qualified to speak for these countries. Many of those attending had been legally elected prior to the domination of their lands by the Communists. / Dr. Vilis Masens of Latvia was elected president of the new organization. Each of the nine delegations consists of sixteen persons. Albania, Bulgaria, Czechoslovakia, Estonia, Hungary, Latvia, Lithuania, Poland and Rumania are included in the unit, which is dedicated to a unified struggle for the liberation of those countries."

Los Angeles Times, Nov. 15. News report "Russia Strips Baltic States of Food. Lithuania, Estonia, Latvia Forced to Speed Up Exports. / Stockholm, Nov. 14 (Reuters)—The Soviet Republics of Estonia, Latvia and Lithuania are scraping their larders bare to send more food over the border to Russia by land, sea and air. / According to newspapers from those republics reaching here, new Ministries of Milk and Meat have been established to speed up exports of milk powder, cheese, bacon, canned meats and similar products to the Soviet Union. / Official reports of more

and more food transports to Russia, or to her satellites, would indicate that the real reason for the shortage may be that the three countries are giving exports priority over the domestic market."

U.S. News and World Report, Oct. 15. Article "An Answer to Mr. Molotov", by David Lawrence. "Molotov, the Communist Minister of Foreign Affairs, has just proposed that all foreign troops be withdrawn from East and West Germany. He says his purpose is to end the occupation which has continued since the close of World War II. / But the Molotov tactic should itself be countered with a demand that the Soviet Regime withdraw its armies of occupation also from Poland, Latvia, Estonia, Lithuania, Hungary, Rumania, Czechoslovakia, Bulgaria and Austria."

ALRC Federation

(Continued from Page 20)

and articles showing Lithuanian cultural life, to publish books concerning national and cultural life as well as books defending Lithuania from the unjust Communist aggressor and oppressor. The American Lithuanian Council—a representative unit of all Lithuanians in the U.S.A.—was organized through Federation initiative. This Council continues its marvelous work organizing efforts to fight for Lithuania's freedom and promoting the present Lithuanian cause in the United Nations. The care of thousands of Lithuanian refugees and their immigration to the U.S.A. was one of the main concerns of the Federation in recent years. It took a very active part in organizing proper organs to solve this urgent problem.

The following are some of the better known ALRC Federation presidents, past and present: The Rev. Fathers: A. Kaupas, A. Milukas, F. Kemešis; Bishop P. Bučys; the Msgrs.: I. Albavičius, Urbanavičius, K. Vasys, P. Juras, J. Balkinas; Catholic lay leaders: Dr. A. Rakauskas (now a priest), J. B. Laučka, and L. Šimutis. This year's president is Dr. A. Damušis, a well-known Catholic leader from Lithuania, a new immigrant to the U.S.A., who recently became a citizen of the U.S.

In the last convention which took place October 8-10, 1954, in Cleveland, Ohio, the Federation delegates discussed the following important topics in their meetings at Carter Hotel: Lithuanian Catholic Youth and its Problems, Modern Catholic Action, etc.; passed various resolutions concerning religious, national, cultural and political life. The convention was marked by a solemn meeting, commemorating the 50th anniversary of the Lithuanian free press (1904-1954) and by a display of the Lithuanian press.

It is noteworthy that Auxiliary Bishop J. Krol came to the Federation banquet Oct. 9 and delivered a splendid speech exhorting the delegates and guests to conserve their national cultural values in the United States. The convention ended with a holy hour at the Cathedral of St. John the Evangelist, where Archbishop Hoban participated.

It is hoped that the Federation under its present leader Dr. Damušis will continue its remarkable activities in still greater scope and value.

Lithuanian girls of Chicago, Ill., performing a Lithuanian folk dance.

Chicago, Ill., lietuvaitės šoka Kepurinę.

A. Stelmoko foto

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

Chicago, Ill.

Sophie Barcus Radio Hours

Chicago - WGES - 1390 kilocycles
Mo. - Fri. 8:45 - 9:30 A. M.

Sat. - 8:30 - 9:30 A. M.

Mondays (Lietuviškos vakaruškos)
7:00 - 8:00 P. M.

Sophie Barcus, 7121 So. Rockwell,
Chicago 29, Ill. - Tel. 42413

MARGUTIS - Kasdieninė Lietuvių Radijo Programa

Cicero - Chicago — WHFC — 1450 kilocycles

Programa kiekvieną vakarą 9:15 val.

Ketvirtadieniais dvi programos: 7:00 ir 9:15

Sekmadeniais 1:00 p. m.

Vedėja - Lilija Vanagaitienė

Margutis - 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.

Telef. GRowehill 6-2242

The Saltimieras Lithuanian Show

Chicago WGES - 5000 Watt - 1390 kc

Monday thru Friday from 8:00 to 8:30 P. M.

No recordings - Live talent only

Paul B. Šaltimieras, Director

6801 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.

Telephone FInancial 0650

New Britain, Conn.

"Tėvynės Garsai"

Radijo programa girdima

kiekvieno sekmadienio rytą nuo 10 val. iki 10:30 val.

iš stoties WKNB - 840 kil.

Programos vedėjas Vl. Plečkaitis,

439 Stanley St., New Britain, Conn.

Baltimore, Md.

Lietuvių Melodijos Valandėlė

Baltimore, Md. - WBMD - 750 kilocycles

Sekmadeniais 12:30 - 1:00 vidurdienį

Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515

Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,

Phone Tuxedo 9-8693;

Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md.

Phone SAratoga 7-7963.

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa

Boston 15, Mass - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadeniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu

Vedėjas - P. Visčinis

31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.

Tel. Brockton 8-1159-R

Lietuvių Radio Korp. Programa

Boston, Mass. - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadeniais 12:00 iki 12:30 val. per pietus

Muzika, dainos ir Magdutės pasaka

Direktorius S. Minkus

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO. 80489

Brooklyn, N. Y.

Lithuanian Radio Program

Brooklyn, N. Y. - WWRL - 5000 kilocycles

Programos pradžia kiekvieną

trečiadienį (Wednesday) 10:00 val. vak.

Joseph Ginkus, Director

495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. - Tel. EV. 4-9293

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Klubas

savo savaitinę programą transliuoja

kiekviena šeštadienį 7:45 iki 8:30

per WDOK, banga 1260

Klubo pirm. ir bendrųjų reikalų ved. - Juozas Stem-

pužis, 1152 Dallas Rd., tel. SW 5-1900

Programos vedėjas - Balys Auginas, 1359 E. 94th St.,

tel. CE 1-5904

Išdininkas ir fin. reik. vedėjas - Aleksandras Laikūnas,

7205 Linwood Ave., tel. EN 1-1082.

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"

Detroit - WJLB - 1400 kilocycles

Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.

Director Helen Rauby

16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.

Telephone UNiversity 1-1072

"Lithuanian Melodies"

Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles

Sundays 1:00 - 1:30 P.M.

Director Ralph Valatka

15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Telephone BRoadway 32224

FRANK P. SPEECHER

LICENSED REAL ESTATE BROKER

Associated With George S. Bacon, Realtor

1955 HILLHURST AVE., Los Angeles 27, Calif.

Residence: HOLLYWOOD 2-0777

Phones: NO. 3-3030, NO. 4-0031

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS

1722 WESTERN AVE.

Phone HO. 9-4600

HOLLYWOOD 27, CAL.

GOOD REALTY CO.

J. J. BAKUS, Lithuanian Real Estate Broker

Multiple Listing Service

4728 S. NORMANDIE, LOS ANGELES 37, CAL.

Office: AXminster 7900 Res.: PLasant 36590

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour

KOWL - 1580 kilocycles - Santa Monica, Calif.

Saturdays - 10:00 - 10:30 A. M.

Direktorius Bruno Gediminas, 1827 1/2 N. Western Ave.,

Los Angeles 27, Calif. Phone HO. 9-4150

Reikalų vedėjas - George Rudeis, 5027 Zelzak St.,

Encino, Calif.

Programos vedėjas - Bronius Dūda, 1315 McCollum St.,

Los Angeles 26, Calif.

New York - New Jersey

"Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valanda

girdima kiekviena šeštadienį, 4:30 - 5:30 val. popiet

iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kil., ir 97.9 meg. (FM)

Direktorius - Jokūbas J. Stukas

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

Bendruomenės Balsas

Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles

Programa sekmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų

iki 4 val.

Duoda kultūrinės bei politinės apžvalgas, žinias,

muziką, skečimus.

Visais reikalais rašyti:

Mr. B. Raugas, 517 Greenwich St., HO. 74178

Pusvalandžius redaguoja: K. Kaziauskas, A. Klimas, V.

Muraskauskas, B. Raugas, A. Šileika ir V. Volertas.

Pittsburgh, Pa.

Lithuanian Catholic Hour

Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles

Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.

Produced by Knights of Lithuania

Pittsburgh District

WLOA, Braddock, Pa.

Young Lithuanians of Pittsburgh Radio Program

Pittsburgh, Pa. — WHOD - 860 kilocycles

Sekmadeniais nuo 4:30 iki 5:00 P. M.

Direktorius J. Žilinskas, 2200 Sarah St., Pittsburgh

3, Pa.

Dir. pav. K. Pukas, 1503 Electric Ave., East Pitts-

burgh, Pa.
Programos vedėjas Pranas Saldukas, 5523 Howe Street
(Shadyside), Pittsburgh, Pa.

"YOUR FAVORITE LITHUANIAN AND AMERICAN MELODY HOUR"

Pittsburgh, Pa. - WHOD - 860 kilocycles

Šeštadieniais nuo 6:00 iki 6:30 P. M.

Produced by: Pranas Saldukas, Jurgis Žilinskas, and
Kostas Pukas.

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles

Programa transliuojama kiekvieną sekmadienį

9:00 iki 9:30

Pr. Saladžius, pirm., 309 Alphonse St.

Pr. Puidokas, sekr., 38 St. Jacob St.

A. Beresnevičius, izd. ir fin. reikalų vedėjas,

120 Friedrich Prk, tel. HA-7158

Programos vedėjai: P. Armonas, A. Ciemenis, H.

Žemeis ir V. Zmuidzinai.

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"

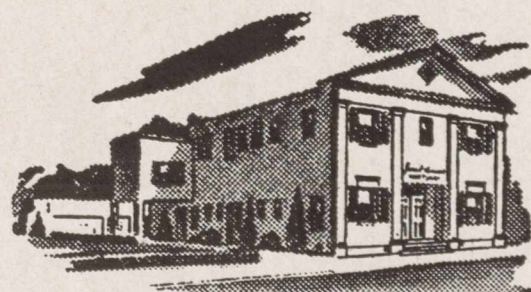
Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles

Saturdays - 6:35 to 7:30 P. M.

Director Dr. M. J. Colney

148 Grand St., Waterbury 5, Conn.

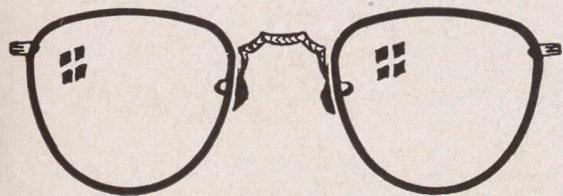
Lietuviams patarnauja jau 25 metus

JONES & HAMROCK MORTUARY

731 W. WASHINGTON BLVD LOS ANGELES 18

PROSPECT 6091

EYES EXAMINED

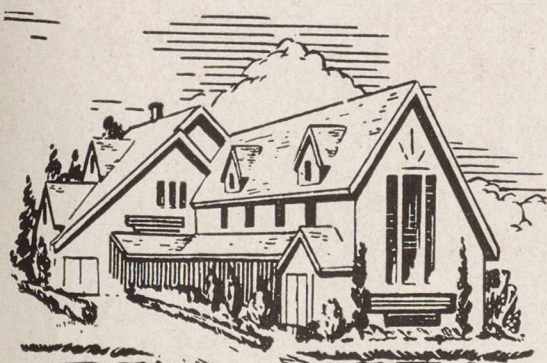
GLASSES FITTED

DR. MICHAEL HOLLINGER

Optometrist

329 W. FIFTH STREET, LOS ANGELES, CAL.

Phone MUtual 1056

Pirma Lietuvių Įstaiga Los Angeles

COWLEY & CASPER

Laidotuvių Namai

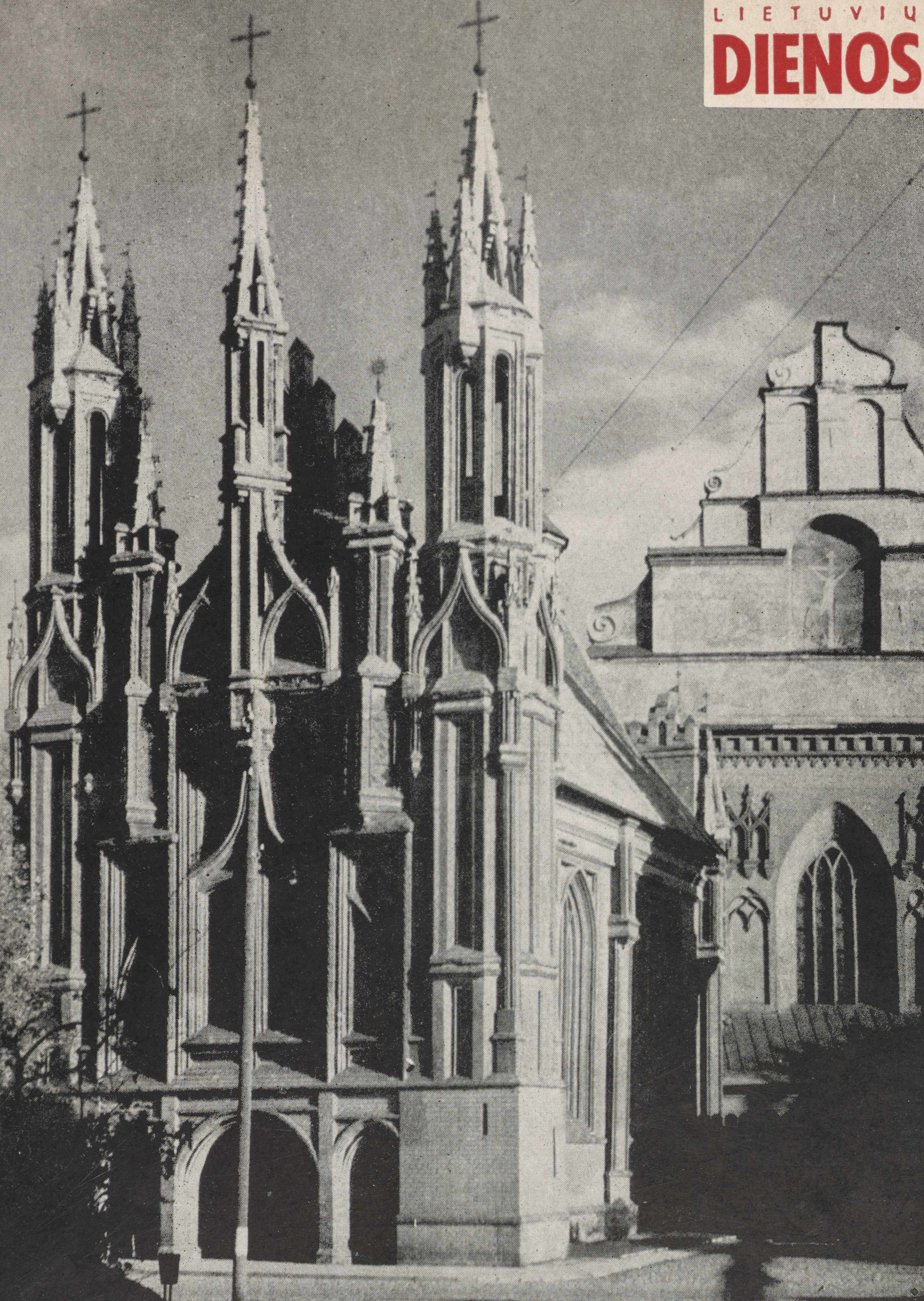
935 W. Washington Blvd. PR. 1061

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC. FOUNTAIN, MICH.

JOHN ANDRULIS, President

ANGIE ANDRULIS, Vice-President

Gaminami tikri ir nepaprastai skanūs
lietuviški sūriai. Užsisakykite, tada patys
įsitikinsite.

ŠV. ONOS BAŽNYČIA VILNIUJE